

ROTTERDAMSCHER COURANT.

De Abonnementsprijs is f 24 's jaars of f 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nummers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels... f 1.—
Iedere regel meer... 0.20
Andere Advertentiën per regel... 0.20
Grootte letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

De Zetels der Geregthoven.

Dat ons regtswezen groote hervorming behoeft is algemeen erkend: een eerste stap daartoe is een verbeterde regterlijke organisatie, of om met 't nu aanhangig Ontwerp te spreken, inrigting. De vroegere ontwerpen op dat stuk zijn gevallen, gedeeltelijk ook om hunne bepalingen omtrent de Hoven en hunne zetels. Een juiste vaststelling daarvan mag dan voor 't wel slagen van elk plan tot verbetering van onze regtsbedeeling van belang geacht worden; het zou te betreuren zijn wanneer een anders nuttig ontwerp om redenen van dien aard niet doorging.

Het tegenwoordig wetsontwerp schijnt in dit punt niet te leveren wat te verkrijgen was: het schijnt hierin niet bewerkt met die zorgvuldigheid en bekwaamheid die er in menig ander punt in doorstraalt.

De ontwerper is te zeer blijven hangen aan en in de bestaande regeling, hij heeft zich niet vrij genoeg gemaakt van den bestaanden toestand.

Wanneer er sprake is van een geheel nieuwe regterlijke inrigting, wanneer het daarbij noodig blijkt om 't getal der Hoven van appel te verminderen en men eenmaal gekomen is tot de vaststelling van een bepaald getal, dat voldoende geacht wordt, dan zou de juiste wijze van handelen zijn, de kaart des Lands voor zich te nemen en de punten aan te wijzen waar zij gevestigd zullen zijn, met bepaling van het regtsgebied, voor elk aldus aan te wijzen Hof, waarbij dan alleen zou te letten zijn op de verdeling der bevolking, het aantal regtszaken dat onder die bevolking jaarlijks te behandelen is, en de middelen van gemeenschap van 't regtsgebied, met de standplaats van het daarin te vestigen Hof. Daarbij zou de provinciale indeeling geheel buiten aanmerking moeten blijven, even als elke andere die, voor andere doeleinden dienstig, op de regterlijke indeeling niet dan storend en belemmerend kan werken.

Bij 't aanhangig ontwerp daarentegen is streng vastgehouden aan de provinciale grensbepaling, men schijnt zelfs niet gedacht te hebben aan afwijking daarvan en vindt het dan ook overbodig dat punt of toe te lichten of te verdedigen in de Memorie van toelichting.

Het is blijkbaar dat men heeft gevoerd deze redenering: Er zijn thans 11 Provinciale Hoven; dat is te veel; de werkzaamheden van die 11 Hoven kunnen wel door 5 verricht worden. Dus zullen er voortaan 5 wezen. Laat ons nu zien hoe wij de elf provincien onder die 5 Hoven zullen indeelen, dan komen wij er van zelf toe om te beslissen welke bestaande Provinciale Hoven zullen vervallen en welke, onder veranderden naam en met grooter regtsgebied, in stand zullen blijven.

Het schijnt dat bij een radicale herziening veeleer deze vraag te beantwoorden ware: gesteld dat vijf Hoven voldoende zijn, hoe zullen wij dan 't Rijk splitsen in vijf deelen zóó dat 't aantal der regtszaken en de bevolking nagenoeg gelijk verdeeld worden; en wáár zullen wij vervolgens in elk der dus aangevoelen kringen den zetel van het Hof vestigen?

Op deze wijze had men kunnen geraken tot een rationeële, afgeronde grensbepaling, 't geen met behoud van de provincien als bestanddeelen van elk regtsgebied nooit te bereiken is. Evenzeer had men dan elk hof kunnen vestigen op die plaats waar 't met de belangen der justitiabelen best strookte en ware men niet gebonden aan de hoofdplaats eener provincie.

In de afdeelingen der Tweede Kamer schijnt deze opmerking niet gemaakt, althans het Voorloopig Verdrag der Commissie van Rapporteurs bepaalt zich tot de vermelding van 't verschil tusschen Leeuwarden en Groningen, na vooraf te hebben gezegd dat de gevoelen over de zetels zeer uiteen liepen. In 't algemeen schijnt ons dus het stelsel der voordragt niet het ware.

Maar, al kon men ook toegeven dat het regtsgebied der Hoven zou behooren gevormd te worden door zamenvoeging van geheele provincien, dan schijnen ons nog eenige zetels voor de Geregthoven gekozen in strijd met het belang der justitiabelen, in strijd met de eigen bewering der Regering omtrent de redenen die de keus bepaald hebben.

Een voorbeeld zij Leeuwarden: dáár wordt 't Geregthof gevestigd, omdat zegt de Memorie van Toelichting die stad geen andere Rijksinstellingen heeft die met de Hoogeschool te Groningen gelijk staan

en ofschoon zij te westelijk en te noordelijk ligt om als centraalpunt voor de drie Noordelijke provincien te dienen: maar aan Assen dat evenzeer Rijksinstellingen mist en in beide opzichten beter gelegen is, schijnt in 't geheel niet gedacht. Het heeft het aanzien alsof er niets anders uit te maken ware dan een locale strijd tusschen Leeuwarden en Groningen.

Doch 't meest onredelijk komt ons voor de vestiging van 't Geregthof voor Zuidholland en Zeeland: dat zal, als de voordragt onveranderd doorgaat, te 's Hage gevestigd zijn. Regt en billijkheid en 't belang der regtszoekenden vereenigen zich hier om de vestiging te Rotterdam te vorderen: dáár worden verreweg de meeste zaken behandeld zoowel burgerlijke en handelszaken als strafzaken; die stad is beter en drukker dan 's Hage in gemeenschap met de zetels der regtbanken in beide provincien en om deze redenen reeds de meest verkieselijke zetel voor een Hof van appel. Maar wat in 't eigen stelsel der Regering de schaal moest doen overslaan, voor Rotterdam nog veel meer dan voor Leeuwarden, is, de overweging dat, waar het aankomt op de vestiging van belangrijke Rijksinstellingen, daarvoor, als geen gewichtig bezwaar zich voordoet, boven anderen in aanmerking moeten komen die plaatsen, die zoodanige instellingen niet bezitten (1)."

Gesteld dus dat er zich eenig bezwaar voordoet tegen de vestiging te Rotterdam in plaats van te 's Hage, indien dat bezwaar maar niet te gewichtig was, zou de reden die de Regering elders bewoog zeker ook voor Rotterdam moeten pleiten. Die stad toch, ofschoon in belangrijkheid en bevolking de tweede des Rijks, ofschoon in menig opzigt boven veel andere verkieselijk voor de vestiging van Rijksinstellingen, is daarvan ten eenemale verstoken, men heeft haar zorgvuldig daarvan beroofd (2).

Maar die reden moest te meer gelden, nu er niet alleen geen bezwaar tegen bestaat, maar integendeel alle gezonde redenen zich met de door de Regering genoemde, vereenigen om Rotterdam als zetel aan te wijzen:

Het belang der justitiabelen en der justitie, 't welk vordert dat 't Hof van appel gevestigd zij op die plaats waar de meeste zaken te behandelen zijn en waarmee de verschillende plaatsen van 't Regtsgebied in 't makkelijkst en drukst verkeer zijn.

Het belang der schatkist, die er, vooral bij de nieuwe inrigting, voordeel bij heeft wanneer de zoo uitgebreide appellen in strafzaken behandeld worden op de meest gepellen plaats, zoodat noodelooze reiskosten en tijdsverzuim van getuigen voorkomen worden, welk alles ten laste van den Staat komt.

Wij hopen dat er in de Vertegenwoordiging zich stemmen zullen verheffen om, in 's Lands belang, het onregt te keeren dat Rotterdam dreigt te worden aangedaan.

(1) Zie Mem. v. Toel. op artt. 60 en 61 van het ontwerp.
(2) Men denke aan het Marine-établissement.

BUITENLAND.

ENGLAND.

LONDEN 4 julij. — Reeds heden, en niet zaterdag, zoo als eerst bepaald was, vertrekt het Hof van hier naar Osborne op het eiland Wight, om eenige weken aldaar door te brengen.

— Toen H. M. en de Prins Gemaal maandag in het kamp te Wimbledon aankwamen, werden hun door sir Sydney Herbert, in naam van de groote nationale associatie der vrijwillige scherpshutters, twee adressen overgereikt, in het eerste van welks aan de Koningin dank werd betuigd dat zij het patronaat over de associatie heeft willen aanvaarden, terwijl in het andere herinnerd werd dat de Prins zijne verlichte en onbepaalde medewerking nooit heeft geweigerd tot begunstiging van ondernemingen welke het welzijn en den voorspoed des Rijks ten doel hadden. Beide adressen getuigden overigens van de sterke verknogtheid die alle ingezetenen des Lands aan de leden van het Koninklijk Huis verbindt. Het antwoord der Koningin luidde: „Ik ontvang met opregte voldoening de uitdrukking der gevoelen van gehechtheid aan mijnen Troon, aan mijn persoon en aan mijne Familie, welke door den Voorzitter uwer vereeniging geuit zijn, en ik verzeker u dat ik, even als mijn Koninklijke Gemaal, met genoegen alle aanmoediging aan een korps verleend heb, welks doel het is het bestendig aanzijn eener gewapende magt te verzekeren, die tot een zuiver verdedigend oogmerk, en uitsluitend uit vrijwillige bestanddeelen, is gevormd. Ik heb met genoegen de wijze gezien, op welke de aloude zucht der Engelsche natie voor lichaams oefeningen en oefeningen in het veld, dank zij daarvoor aan uwe Vereeniging, eene wending naar een meer gewichtig doel heeft genomen, en in een hulpmiddel herschapen is om de veiligheid van ons gemeenschappelijk Vaderland ongeschonden te handhaven."

Het antwoord van den Prins Gemaal eindigde met deze woorden: „Toen ik een prijs voor den wedstrijd van alle Natien uitloofde was het mijn doel de scherpshutters in de gelegenheid te stellen om hunne wapenen en bekwaamheid met die der overige Landen te vergelijken, en ik ben overtuigd hoe de uitkomst bewijzen zal dat, even als de Engelsche fabrikant in niets bij iemand anders in het vervaardigen der wapenen zelve achter staat, de bevolking van dit Land ook evenmin door den vreemdeling in de wijze om zich daarvan te bedienen zal kunnen overtroffen worden."

— Alvorens de Prins van Wallis naar Canada afreist wordt nog eene groote revue over de vloot gehouden, waaraan het thans voor Yarmouth liggend gros der kanaalvloot, bestaande uit de Royal Albert van 120, de Conqueror van 101, de Donegal van 101, de Algiers, de Edgar, de Abukir en de Trafalgar, ieder van 91, de Centurion en de Mars, ieder van 80, de Mersey van 40, de Diadem van 32, de Ariadne van 26 en de Flying Fish van 6 stukken, deel nemen.

— Maandag werd weder een Kabinetraad, dit maal bij lord Palmerston, gehouden.

— Gedurende de laatste dagen zijn zeer aanzienlijke faillissementen in den lederhandel bekend geworden. Het grootste daarvan is dat der heeren Streatfield, Laurence & Mortimore, met een passief van ongeveer £ 1,000,000, welk huis verscheiden andere in zijnen val heeft medegesleept.

— De bekende Schotsche natuurdichter James Hogg, die in 1772 geboren werd en in 1835 overleed, heeft nu ook een gedenkteeken bekomen, en wel aan de oevers van het meer St. Mary, een der schilderachtigste punten der Schotsche grenslanden. De kosten zijn uit algemeene bijdragen gedekt, en het gedenkteeken is volgens het ontwerp van den beeldhouwer Currie vervaardigd.

— De Morning Chronicle behelst het vreemd luidend verhaal wogens eene geheime zamenzwering, die te Rome bestaan en ten doel hebben zou, in het belang der Legitimistische partij, de gemoederen in Frankrijk tegen de Regering op te hitsen en aldaar wederstand en troebelen te verwekken. Aan het hoofd van het besturend comité, zegt de berigtgever, staat de hertog Salviati, die geheel aan den invloed zijner moeder, eene la Rochefoucauld, en van zijne vrouw, eene Belgische dame, onderworpen is, welke beide onder den invloed der Jezuiten staan. De geheime bijeenkomsten worden in het paleis Pamfilj gehouden. Aan genoemd comité sluiten zich de prelaten de Merode, Bedini, Borromeo en Berardie, deze laatste als tolken der kardinalen Wiseman, Villecourt en de Reissac, aan. De zaak is op de wijze als die van Mazzini georganiseerd; in verschillende oorden namelijk zijn geheime comité's benoemd, welke taak het is inlichtingen ten opzichte der ingezetenen te geven, en wel volgens de opgaven die zij van de pastoors, de openbare en geheime politie, moeten winnen. Naardien de zaken in Frankrijk een langs hoe meer ernstig aanzien krijgen, is voor dit geheim Gouvernement te Rome een voorzitter gekozen in den persoon van monsr. Laschiavari, een door den Koning van Napels aanbevolen Calabriër, en tot secretaris de heer Pasqualoni, die in de dienst der Pauselijke politie staat. Het besturend comité tracht zijn boven vermeld doel door de medewerking der Nuuntissen, der Legitimisten, der bisschoppen en overige geestelijken in Frankrijk te bereiken.

— Met de Tagus heeft men berigten uit Lissabon tot 27 juni. Aan de Kamer der Gedeputeerden was het wetsontwerp eener leening van 1500 conto's, of ongeveer £ 350,000 voorgelegd, met het doel om het leger op het cijfer van 50,000 man te brengen en verdere wapeningen te doen. Verder houdt dat ontwerp in dat alle niet bij het leger in dienst staande manschappen beneden de 40 jaren en tweeden ban en allen die tusschen de 40 en 60 jaren oud zijn een derden ban vormen zullen, de eerste van welke niet buitenslands en de overigen niet buiten het district hunner woonplaats dienst zullen doen. (Of de behandeling dezer wet of eenige andere oorzaak aanleiding tot de later per telegraaf vermelde aftreding van het Kabinet gegeven heeft is nog onbekend, ofschoon zulks zeer waarschijnlijk wordt geacht).

— De berigten uit New-York, door de Africa te Liverpool aangebragt, gaan tot 20 juni. De beide Wetgevende Huizen hadden in het verlengen der Zitting tot 25 juni bewilligd. De beradslagingen in den Senaat zijn den 18 laatstleden belangrijk geweest. Het gold de behandeling van het amendement van den heer Wilson op de wet betreffende de aanwending der marine, waarbij hij voorsloeg dat drie stoombooten tot beteugeling van den slavenhandel zullen worden gebezigd. De heer Collamer achtte den tijd daar om, zoowel zelve als met de Engelsche Regering, tot zekerheid ten opzichte van den slavenhandel te komen. Nu die Regering, zeide hij, ziet dat de emancipatie in hare West-Indische volksplantingen niet van gewenschte uitwerking geweest is, benaagtigt zij Afrikanen en zendt die naar Sierra Leone of Sint Helena, waar men hen noopt vrijwillige arbeiders op de West-Indische eilanden te worden. Zij betaalt 25 dollars per hoofd en het gevolg hiervan is dat Engelsche en Amerikaansche kustvaarders zoo vele slaven als mogelijk is opnemen, terwijl de Vereenigde Staten, volgens het verdrag, schepen leveren, manschappen huren, 100 dollars voor iederen genomen Afrikanen en wederom 100 dollars voor het terugzenden daarvan betalen moeten. Zoo lang dit voortduurt zal ook de slavenhandel voortduren. De heer Wilson wilde de bedekte handelwijze van Engeland niet verdedigen, maar door het aan te klagen waren de Noord-Amerikanen zelve niet geregtvaardigd. Het was hem bekend dat gedurende de laatste zes maanden negen schepen New-York en minstens één schip New-Orleans verlaten hadden, om slavenhandel te drijven. Daarom wenschte hij, tot

fauiking er van, kleine stoombooten, die de Afrikaansche baaijen en rivieren kunnen opvaren, en niet de groote schepen van 80 stukken. Nadat nog andere sprekers het woord hadden gevoerd, werd het amendement met 25 tegen 18 stemmen verworpen.

Het Japansche gezantschap is den 16 juni te New-York aangekomen en luisterrijk ontvangen. Het militair escorte dat de Gezanten naar hun hôtél begeleidde was ruim 7000 man sterk; dat hôtél werd schitterend geillumineerd en eene serenade aan de Prinsen gegeven, die den 18 juni officieel door den maire werden ontvangen en verwelkomd.

Volgens de jongste tijdingen uit Centraal Amerika was de Zitting van het Congres van Nieuw Grenada den 14 mei verdaagd. Dagelijks zag men eene oorlogsverklaring der misnoegde Staten aan het federaal Gouvernement te gemoet. Twee der Staten zouden zich reeds onafhankelijk verklaard hebben. Het hoofd der omwentelingspartij, de generaal Mosquera, is tot President benoemd, in de hoop dat hij eene meer vreedzame staatkunde omhelzen zou. — De geschillen tusschen Peru en Frankrijk schijnen vereffend te zijn. Tusschen dat Land en Bolivia was het wel nog niet tot dadelijkheden gekomen, maar de Regering van het eerste heeft het verkeer met het laatste bij besluit verboden. De President Martinez, van Nicaragua, zou door toenemende blindheid denkelijk weldra moeten aftreden. — In Chili wordt de staat der zaken als voortdurend gunstig afgeschilderd.

FRANKRIJK.

PARIS 4 Julij.

(Particuliere Correspondentie.)

Al onze dagbladen, met uitzondering van la Patrie en le Pays, die gisteren avond niet zijn uitgekomen, en de Constitutionnel, die heden morgen niet is verschenen, deelen de beschrijving mede van de begrafenisplegtigheid van Prins Jérôme. La Gazette de France heeft dit maal het relaas der lijkeplegtigheid aan het hoofd harer kolommen geplaatst; zij heeft het er deze keer op toegelegd zich te onderscheiden niet door haar stilzwijgen, maar door overmaat van ijver. Het blad heeft willen doen zien dat het aan dwang gehoorzaamde.

Het heeft zeer de opmerkzaamheid getrokken dat de kroon op den hemel van de lijkekoets eene gesloten kroon was, — het uitsluitend attribuut der soevereiniteit. Daar de Prins vroeger geregeerd had en de Koninklijke waardigheid onvervreemdbaar is, moest de kroon boven zijne lijkkist prijken om die roemrijke herinnering te verlevendigen.

In de binnen- en buitenlandsche politiek is een tijdperk van stilstand aangebroken. Het Hof, of liever de zeer beperkte omgeving welke de Keizer en de Keizerin op dit oogenblik hebben, moet morgen avond te Saint Cloud aankomen. De achttien overblijvende dagen van zwaren rouw zullen daar in eene soort van afzondering worden doorgebracht. In dien tijd zal de Keizer alleen nu en dan op de Tuilerien komen om den Ministerraad te presideren en om aan vreemdelingen audientie te verleenen.

Men zegt dat de Keizer gebruik zal maken van de betrekkelijke kalme en afzondering van het verblijf te Saint Cloud om met kracht voort te gaan aan den arbeid dien hij tegenwoordig onder handen heeft en waarin het leven van Julius Cesar verhaald wordt. Men weet dat dit, na Napoleon I, de held is dien Napoleon III zich steeds ten voorbeeld heeft gesteld. Inderdaad bezit hij meer dan eene van de opmerkelijke eigenschappen des grooten Romeins.

De heer Ernest Rénan bevindt zich tegenwoordig te Rome, waar hij op de plaats zelf eenige topografische inlichtingen moet verzamelen voor het werk des Keizers. Men weet nog niet, wanneer dit in het licht zal verschijnen.

Het Wetgevend Ligchaam heeft nog slechts tien dagen zitting voor zich en eerst maandag zal de discussie over de begroting beginnen. Welligt zal zij gekenmerkt worden door een meer of min belangrijk incident. Zoo spreekt men van eene zeer hevige redevoering van den heer Jules Favre tegen de binnenlandsche politiek der Regering. Maar de redevoeringen van de sprekers der oppositie leiden tot geen resultaat hoegenaamd, in zoo verre dat zij zelfs niet het geringste en onbeduidendste amendement zouden doen aannemen.

De maarschalk Randon is heden naar Aix les Bains in Savoije vertrokken. Hij wordt ad interim vervangen door den admiraal Hamelin.

De heer de Persigny heeft heden te Fontainebleau den dag bij den Keizer doorgebracht.

Van de buitenlandsche politiek valt zeer weinig te zeggen. In onze officiële kringen spreekt men van eene neiging tot reactie welke zich openbaart, of van eene diplomatieke tusschenkomst in de Italiaansche zaken. In hoeverre zal die tusschenkomst eenige vrucht dragen, of liever: in hoe verre zal zij ernstig gemeend zijn? Het is gemakkelijk te voorzien. De Regering had zich officieel, en bijna dreigend, verzet tegen de aanhechting van Midden-Italië en nogtans heeft Sardinië haar tot stand gebracht ondanks of eigenlijk volgens de raadgevingen der Fransche Regering. Ik geloof dan ook dat de Koning van Napels zich weinig geregtigd gesteld moet toonen door de interventie van onzen minister te Turijn, den baron de Talleyrand, bij den graaf de Cavour, waarvan zooveel beweging is gemaakt. De diplomatie heeft nooit of bijna nooit een troon gered en die van Frans II is te zeer ondermijnd dan dat zij dien zou kunnen bevestigen. Terwijl de diplomatie zich gereed maakt om te onderhandelen zal Garibaldi den noodigen tijd hebben om tegen Napels op te rukken.

Bovendien moet Garibaldi zelf begrijpen dat het voor hem tijd is om terug te keeren tot werkzame operatiën. Bij zijne administratieve bemoeijingen heeft hij geen voorspoed gehad en men weet niet of zijn nieuw

Ministerie, uit onbekende namen (behalve Orsini, dien Garibaldi schijnt te hebben willen behouden) zamen-gesteld, in Sicilië meer populair zal zijn dan het eerste. Het land bevindt zich in een gevaarlijken toestand van gisting en Garibaldi heeft de handen vol om de orde rondom zich te handhaven en zijne eigene populariteit te bewaren. Geen twijfel dus of hij zal officieel optreden zodra hij maar kan.

In een brief uit Genua aan de Presse vind ik de navolgende passage: „Men spreekt veel over de desertieën der Koninklijke armee in Sicilië, maar ver-gis u niet: het is niet om zich bij Garibaldi te voegen dat die soldaten hunne vanen ontloopen; ook niet om zich aan eene zoete rust te wijden. De bergen en de groote wegen der provincie Messina wemelen van zulke onafhankelijke strijders, die zich integendeel op eene zeer krachtige wijze beijveren om de reizigers van het hunne te ontlasten.”

Te Napels verbeteren de zaken niet. Men weet nog niet hoe de Constitutie zal ingerigt zijn, die bij Souvereine acte is beloofd en de Ministers schijnen het ook nog niet met elkander eens te zijn dan op dit ééne punt: de noodzakelijkheid van den staat van beleg. Intusschen schijnt de stad rustig te blijven. Elk dag wordt bij den Koning eene raadsvergadering gehouden, die door al de leden der Koninklijke Familie, zonder uitzondering, wordt bijgewoond. Men wil dat de graaf van Syracuse tot bevelhebber der nationale garde van Napels zou benoemd worden. De diplomatieke onderhandelingen tusschen de Regeringen van Napels en Sardinië zijn nog niet geopend. Men wil zelfs weten dat de punten, die ten grondslag tot deze onderhandelingen moeten strekken, nog niet officieel zijn voorgesteld. Het officieel blad van Napels verschijnt sinds 27 juni onder den titel van Constitutioneel dagblad van het Koninkrijk der Beide Siciliën.

Ziehier eene bijzonderheid van het gebeurde te Napels op den 28 juni, welke ik aan de Presse ont-leen: Des morgens viel de volksmenigte de 12 politie-bureaux der stad aan, wierp de meubelen en alle papieren uit de vensters en verbrandde vervolgens dat alles openlijk in de straten. Deze auto da fe's be-dwelden de menigte, die leve Garibaldi! begon te roepen. Ik heb toen geheele benden gezien die de politiedienars medesleepten, onder een gekrijsch en onder uitjouwingen, die iets afschuwwekkends hadden. Eene wraakzuchtige woede bezielde die mannen, na zoo langdurige onderdrukking, tot wraakoefeningen die vreeselijk dreigden te worden. Ik zelf zag een van die mannen een touw slingeren om den hals van een politiedienaar, die zeker zou verworwd zijn ge worden, wanneer de troepen niet tusschen beiden waren gekomen. Een generaal trad op den volkshoop toe en trachtte met goede woorden de woedenden tot bedaren te brengen. Men omringde hem van alle kanten en wilde hem omhelzen. Wij zijn allen broeders! Laat ons elkander broeders noemen! — riepen die plebejers in lompden. De generaal was wel ge-noodzaakt om eenigen van hen aan zij hart te druk-ken. waarna hij zich ging versoonen.

BELGIË.

BRUSSEL 4 juli. — De Koning en de Koninklijke Familie begeven zich zondag aanstaande naar Gent en zullen door de ministers Rogier, Frère, van der Stichele en de Vriëre vergezeld worden. Zondag avond heeft eene algemeene illuminatie plaats en de Vorstelijke personen vertrekken denkelijk maandag weder. De muziek der grenadiers, die zich op de beide dagen zal doen hooren, blijft tot dingsdag in genoemde stad.

— Nadat de Senaat gisteren en ook in den aanvang der zitting van heden eenige wetten van finantiëlen aard had bediscussieerd, is de algemeene beraadslaging geopend over het rapport der commissien nopens het wetsontwerp tot afschaffing der gemeente-accijnzen. Die commissien stellen onderscheidene wijzigingen voor van het ontwerp, zoo als het door de Kamer van Volks-vertegenwoordigers is aangenomen. Op art. 9 is een amendement voorgesteld, strekkende om de 700,000 francs, welke de belasting op de suiker meer moet opbrengen, te vinden uit de opheffing van de restitutie bij den uitvoer van suiker en uit openenten, te ver-deelen over de beide soorten van suiker, in dier voege dat de tegenwoordige toestand blijft bestaan, en vervolgens om de wetgeving op de suikers te herzien in de zitting van 1861—1862.

— Een ander amendement is voorgesteld op art. 13 en luidt aldus: „Het aandeel aan eene gemeente toe-gekend bij de repartitie, uit kracht van art. 3 geregeld, mag niet beneden de inkomsten zijn welke zij door de accijnzen heeft verkregen in het jaar 1859 of ge-durende een van de beide vorige jaren, naar de keus der gemeente.”

Eindelijk is een nieuw artikel (art. 18) voorgesteld, waarbij bepaald wordt dat de wet, wat betreft de wegen en middelen, binnen vier jaren na de afkon-diging zal worden herzien.

Zes redenaars hebben heden aan de algemeene beraad-slagings deel genomen. De heeren de Woelmont, de Ribaucourt en d'Omalius d'Halloy hebben, op de be-kende gronden, tegen de wet gesproken, die daaren-tegen verdedigd is door de heeren de Marnix, van Naemen en Della Faille.

ANTWERPEN 4 juli. — Heden middag ten één ure is een hevige brand uitgebarsten in een ouderwetsch gebouw in de rue des Serments in de nabijheid van het stadhuis. De onmiddellijk toegesnelde brandweer heeft slechts met veel inspanning de brand tot dit eene gebouw kunnen beperken, wijl de wind de vlammen met geweld in de rigting van het stadhuis dreef. De bewoners zijn met moeite gered. Een werkman is door een waterwagen overreden en zwaar gekwetst.

GENT 4 juli. — Voor de regtbank alhier zal dezer dagen de zaak worden behandeld van P. G. Bogaerts, pastoor der St. Augustinus-kerk te Antwerpen, P. J. Schoofs, lid van de orde der Jezuïten te Antwerpen, Rosalie de Duve, modiste te Antwerpen, Maria de Wolf, supérieure der zusters van liefdadigheid te Eecloo, J. A. van Peteghem, priester en geestelijk directeur van het klooster der zusters van liefdadig-heid te Eecloo en J. Callaghan, particulier, geboren te Lissabon en wonende te Brugge, beschuldigd van sinds mei 1859 tot 27 januari 1860, de minderjarige Anna Bella Kohrsch bedriegelijk te hebben opgeligt of weggevoerd, of doen opligten en wegvoeren, van de plaats, waar zij door haren voorged broeder Richard Kohrsch was gebracht of althans, door met kennis van zaken de ontvoering te hebben bevorderd, laaraan medeplichtig te zijn geweest.

Uit de zeer uitvoerige acte van beschuldiging blijkt lat genoemd meisje, twintig jaren oud, door haren broeder, tegen betaling van kostgeld, was geplaatst n de inrigting der zusters van liefdadigheid te Melsele, iadat de bestuurderes dier inrigting bij herhaling had vee-loofd dat, wijl zij in de Lutherse bekliden was vpevoerd, hare godsdienst volkomen zou worden eeerbiedigd. Nog in juli 1857 schreef de bestuurderes an den broeder dat Anna Bella niet verpligt werd enige godsdienstige oefening te verrigten en algehele rijheid genoot om de voorschriften harer eigene gods-dienst te volgen.

Ondanks hare plegtige gelofte liet de bestuurderes

in overleg met de bovengenoemde Bogaerts en Schoofs, in augustus 1857 het haar toevertrouwde meisje doop-pen en veertien dagen later het sacrament der com-munie toedielen. Van dien tijd af ontstond in het gemoed van Anna Bella eene onophoudelijke worsteling tusschen de gevoelens welke zij voor haren broeder en de nagedachtenis harer ouders koesterde en het-geen men haar als haar eeuwig heil afschilderde. De overspanning die daaruit voortvloeide bracht haar tot buitensporigheid en tot die veinzerij, welke haar in staat stelde om maanden lang haren broeder te kunnen bedriegen, bij elk bezoek dat hij haar bracht. In het eind begon deze toch de waarheid te vermoeden en nam haar met zich naar zijne woning. Intusschen was zij den vorigen dag (het was toen in april 1859) door den pastoor Bogaerts gemagtigd hare bekeering geheim te houden en gedispenseerd van de waarneming der voorschriften harer nieuwe godsdienst.

Intusschen schijnt toen reeds besloten te zijn geweest tot het plan, welks uitvoering volgde op den 11 mei 1859, wanneer Anna Bella heimelijk, des morgens ten vijf ure, de woning haars broeders verliet, zich begaf ten huize van Maria Lauterbaen, die bij haren doop als meter had gestaan, en daar al spoedig een bezoek ontving van den pastoor Bogaerts. Deze be-gaf zich vervolgens naar den jezuit Schoofs, die zich intusschen verzekerd had van de medewerking der modiste de Duve, door wie Anna Bella, ten einde den broeder het spoor bijster te doen worden, in een rijtuig naar Vieux Dieu werd overgebracht, nadat men haar zich als dienstbode had doen verkleeden, om van daar per spoorreijn verder naar Brussel te reizen.

Met moeite slechts vond men te Brussel gelegenheid de ontvoerde eenige dagen te herbergen, daar de geestelijke inrigtingen er zich niet aan durfden wagen. Bogaerts en Schoofs, daarvan onderrigt, verschaften nu mej. de Duve het vereischte paspoort en het noodige geld om met Anna Bella naar Parijs te kunnen reizen, waar deze laatste op kosten van Bogaerts werd geplaatst en tot 13 september vertoefde in het gesticht St. Jozef, bestuurd door mevr. Murv. Na verloop van dien tijd werd zij door Maria de Duve afgehaald en naar België teruggebracht. Te Mechelen ontmoette men den jezuit Schoofs, die zich met de beide vrouwen naar het gesticht der zusters van het H. Hart te Hoegaerde begaf, waar Anna Bella wederom drie maanden vertoefde. Op verlangen en altijd op kosten van den pastoor Bogaerts, werd zij vervolgens in het Karmeliten klooster te Antwerpen geplaatst, waarvan de abdis haar echter niet lang durfde huis-vesten, zoodat aan Maria de Duve werd opgedragen haar verder naar Eecloo te vervoeren, waar zij den 23 december 1859, onder den naam van Maria Toinez in het klooster der Karmeliten werd opgenomen.

Den 16 januari dezes jaars ontving Richard Kohrsch een brief, met het postmerk Gent, waarin hij ver-wittigd werd dat zijne zuster zich, onder den naam van Maria Toinez, bevond in het klooster te Eecloo. De onderteekening van dien brief was onleesbaar. Hij was geschreven door Anna Bella zelf, die reeds vroeger, gedurende haar verblijf te Hoegaerde, tot twee malen aan haren broeder had geschreven om hem aan te sporen onderzoek te doen en daarbij de hulp der politie in te roepen. In deze, mede on-leesbaar onderteekende brieven, werd hare verblijfplaats niet opgegeven. In al die brieven is de strijd onmiskenbaar tusschen de trouw aan haar nieuw geloof en de overtuiging van verkeerd te hebben gehandeld door het afbreken harer familiebetrekkingen.

Nadat Richard Kohrsch zich had vergewist dat zijne zuster zich werkelijk in het klooster te Eecloo bevond, begaf hij zich derwaarts om haar op te eischen. De abdis antwoordde hem dat zij noch Maria Toinez noch Anna Bella Kohrsch kende. Zoodra de broeder het huis verlaten had, begaf de abdis zich naar den geestelijken directeur van het klooster, van Peteghem, die er op haar verzoek in toestemde Anna Bella in zij eigen huis te verbergen totdat de broeder van deze Eecloo zou hebben verlaten. Te vergeefs ver-voegde zich Richard, ook nadat de abdis door den commissaris van politie was opgeëischt om zijne zuster uit te leveren, andermaal aan het klooster; de abdis antwoordde hem dat Maria Toinez het klooster had verlaten, maar beloofde hem, onder een geveinsd medelijden met zijne bekommering, hem alles te zullen mededeelen wat zij van zijne zuster mogt vernemen.

Aan Anna Bella werd intusschen niet de minste kennis gegeven van de opseiching haars broeders, en wel verre van haar naar haren wil of hare beslissing te vragen, voerde men haar des nachts heimelijk met een rijtuig naar Brugge. In het klooster der dusge-naamde *dames anglaises* aldaar maakte men zwarigheid haar op te nemen, ten gevolge waarvan zij werd toe-vertrouwd aan den zaakwaarnemer dier inrigting J. Callaghan, die haar van 24 mei des morgens tot den volgende avond bij zich aan huis hield, maar toen, uit vrees voor de verdere nasporingen van haren broeder, met de nachtschuit naar Gent vervoerde, waar zij den 25 januari des morgens door hem werd gebracht bij zekere Jeannette van Hauwaert, oud-pensionnaire van het klooster te Melsele.

Te Brugge teruggekeerd werd Callaghan, door de justitie, die zich met de opsporing van Anna Bella bezig hield, ondervraagd en gaf alstoen op dat het meisje alleen te voet naar Gent was vertrokken, welke verklaring bij later genoodzaakt was te herroepen, waarna hij tot volledige bekentenis kwam. Het was ten gevolge der door hem verstrekte aanwijzingen dat Anna Bella in den avond van 28 januari werd terug-gevonden bij den landbouwer Desmet te Gentbrugge.

De justitie, die alvorens eene huiszoeking had gedaan in het klooster te Eecloo, was bij die gelegenheid door de misleiding en de strijdige opgaven der abdis, zowel als door het hardnekkig stilzwingen van van Peteghem, op een dwaalspoor gebracht, van hetwelk zij eerst door de verklaringen van later ondervraagde getuigen is teruggekomen.

Na de opsomming van deze feiten en de daaruit afgeleide gevolgtrekking dat, zelfs aangenomen dat Anna Bella Kohrsch met hare vrije toestemming de woning haars broeders heeft verlaten en dat die toestemming niet zou zijn verkregen door sinds langen tijd aan hare onervarenheid en ligtgeloovigheid ge-spreide strikken, die toestemming toch het misdrijf niet zou wegnemen, wordt in de acte van beschuldi-ging op het verband der feiten en op nader uiteen-gezette rechtsgronden de beschuldiging gegrond, hier boven vermeld.

De beschuldigen zijn diensvolgens verwezen naar de correctionele regtbank. Dat de zaak niet crimineel gemaakt is, valt, mede volgens de acte van beschul-diging, toe te schrijven aan de verzachtende omstan-digheid dat het vroeger gedrag der beschuldigen hun die gunst waardig doet zijn.

Het hoofdorgaan der clericalen in België, het Journal de Bruxelles, maakt zich intusschen zeer boos over de ontijdige en, zoo het meent, tegen de wet strijdige openbaarmaking van de acte van beschuldiging, die in correctionele zaken nooit vóór den aanvang der debatten wordt medegedeeld.

DUITSCHLAND.

BERLIN 5 juli. — De Koningin van Beijeren

komt morgen, de Koning overmorgen te Potsdam aan, om maandag te zamen naar Fischbach in Silezië verder te reizen.

— De Preussische Zeitung, het orgaan der Regering, wijdt nu een hoofdartikel aan de toekomstige be-trekkingen tusschen Oostenrijk en Pruisen. Het vangt aan met de meermalen gedane verzekering te herhalen dat Pruisen met de levendigste belang-stelling den gang der constitutionele zaken in Oostenrijk gadeslaat en de beste wenschen daarvoor voert, terwijl het tevens overtuigd is dat de heilzame hulpmiddelen tegen bestaande verkeerdheden, uit hoofde van Oostenrijks ingewikkeld e zamenstelling, niet dan van lieverlede kunnen aangewend worden, maar evenzeer overtuigd dat het behoud en de veiligheid van Oostenrijk alleen langs dien weg kunnen worden verkregen. Ten onregte beweren Pruisens valsehe vrienden dat het zich tegen het constitutioneel leven in Oostenrijk behoorde te verzetten, omdat de invloed dier Mogendheid in Duitschland daardoor toe zal nemen. „Maar, zoo luidt het verder, indien Oostenrijk, door vrijzinnige instellingen, eene grootere aantrekkingskracht op Duitschland dan tot hiertoe uit kon oefenen, wij zouden daartegen geenerlei bedenking maken. Waar onze eigene kracht niet voldoende is om het voorgesteld doel te bereiken, of zich door eene grootere kracht belemmerd ziet, eischen wij niet dat onze invloed de overhand behoudt en dat wij de hoofdleiding hebben. Niets is verder van Pruisens streven verwijderd dan de zucht om buiten de grenzen van zijn natuurlijk gewigt te heerschen.” In gelijken vrijzinnigen en vriendschappelijken geest gaat het artikel ten einde toe voort. „Wij zouden, wordt onder anderen daarin nog gezegd, van ganser harte de hand aan een vrij Oostenrijk kunnen reiken, en het onzen bijstand tegen elken anderen vijand verzekeren.”

— Aan de Neue Preussische Zeitung wordt het volgende geschreven: Zoo als bekend is heeft Lode-wijk Napoleon gedurende zijn bezoek te Baden Baden het huis van wijlen de Groothertogin Stephanie be-woond en het door zijne agenten en door behangers en decorateurs uit Parijs prachtig doen inrigten. In de kamer waar hij de Deutsche Vorsten ontving had men een klein verborgen kabinet op zoodanige wijze doen daartellen dat de personen welke in de kamer des Keizers ontvangen werden dat kabinetje niet ontwaren konden. Keizer Napoleon liet al de hem bezoekende Vorstelijke personen altijd op eene en dezelfde plek plaats nemen en zelf zat hij ook altijd steeds op dezelfde plaats. In het verborgen kabinet nu bracht een stenograaf de gesprekken welke de Keizer met de verschillende Vorsten voerde op het papier. Dat verborgen kunststuk is eerst na zijne afreis ontdekt geworden.

BADEN BADEN 2 juli. — Zaterdag kwam Prins Albrecht van Pruisen hier aan en heeft nu zijne reis naar Wildbad voortgezet, om de Keizerin-Weduwe van Rusland aldaar te bezoeken. Gisteren zijn de Groot-herzog en de Groothertogin van Saksen-Weimar met hunne beide Dochters, op de terugreis uit Zwitserland, hier aangekomen en in het slot des Groothertogs af-gestapt. Heden middag arriveerde de Koning der Nederlanden en reist heden avond weder af. Ter eere van dien hoogen gast wordt heden namiddag een groot diner in het slot gegeven, waaraan ook de Koning van Wurtemberg en al de overige hier aan-wezige Vorstelijke Personen deelnemen.

Per Telegraaf.

PARIJS 5 Juli.

De Moniteur deelt mede dat de heer Fould, ge-durende de afwezigheid van den heer Magne, ad interim met het Ministerie van finantien is belast.

Aan het Wetgevend Ligebaar is een wetsontwerp aangeboden, waarbij de stad Parijs wordt gemagtigd tot de uitgifte van 287,618 obligatiën, elk van 500 francs.

MARSEILLE 5 Juli.

De alhier ontvangen berichten uit Napels loopen tot 1 dezer. Zij behelzen dat de heer Brenier is hersteld. Voorts dat de nationale garde 5000 geweren zal ont-vangen en dat hare attributen beperkt zullen zijn. Niettegenstaande de gedane beloften waren de staat-kundige gevangenen die sinds langen tijd in de kerkers te Gaëta zuchten nog niet ontslagen. Het fort Elmo werd door de Zwitsers bezet. De graaf van Syracuse en graaf Aquila deden veel moeite om de liberalen voor de Regering te winnen, maar het wantrouwen van die zijde was zoo groot, dat, zoo lang de camarilla aan het Hof bleef heerschen, geene gunstige resultaten te verwachten waren. Het ministerie was magtelooz en zonder energie. Men geloofde niet dat het de bestaande moeijeligheden zou vermogen te overwinnen.

Uit de provincien waren onrustbarende berichten ontvangen. In den nacht van 30 juni kruisten acht stoombooten in de Golf van Salerno en bij de eilanden Procida, Juhia en Capri. Men was voor eene landing beducht. In het paleis heerschte groote onrust. De bevolking te Napels wordt alleen door de tegen-woordigheid van de Fransche oorlogschepen gerust gesteld ten aanzien van hare vrees voor plunderingen.

BERN 4 Juli.

De Staatsraad heeft het voorstel van den heer Schinck met 27 tegen 9 stemmen aangenomen. Ten einde alle dubbelzinnige uitlegging van een zoodanig besluit voor te komen, heeft die Raad verklaard het voorbehoud niet aan te nemen dat in het rapport der Commissie, ten opzichte der verbintenis van den heer Staempfli jegens den Oostenrijkschen Gezant, vervat is.

WEENEN 5 Juli.

De coupon der nationale leening, welke den 1 juli vervallen is, zal betaald worden in geld, en wel de florijn tegen 2 fr. 45 c.

TURIJN 5 Juli.

Het Florentijnsche dagblad Nazione, van heden, heeft berichten uit Napels van den 2 dezer. De con-stitutie van 1848 was aldaar afgekondigd; de ver-kiezingen waren op den 19 augustus bepaald; het Parlement zou den 3 september bijeenkomen; de wet op de drukpers van 1848 was weder in het leven geroepen; eene commissie was benoemd, om eene wet op de ministeriële verantwoordelijkheid te maken; er zou eene nationale garde worden gevormd; voorloopig was hare dienst aan de Koninklijke troepen opgedragen. Frescobaldi, tot hertoe vertegenwoordiger van Toskane, heeft de Groot-Hertogelijke wapens ingenomen.

Tweede dépêche.

Volgens de Opinione behoort de Sardijnische Regering ten aanzien van de voorstellen tot een bondgenoot-schap met Napels standvastig getrouw te blijven aan de nationale beginselen en elke verbintenis af te wijzen, waardoor zij zou worden afgeleid van den weg, dien zij tot hertoe heeft gevolgd. Het Kabinet moet trachten tijd te winnen ten einde de werkzaamheid der diplomatie te neutraliseren, die, ter redding van de dynastie van Napels, meent Sardinië zulk eene alliantie te moeten aanbevelen. Deze alliantie,

vervolgt de Opinione, zou buitendien afstuiten op den tegenstand der publieke opinie.

Het gerucht wil dat de heer Canoffare benoemd zou worden tot gezant van Napels te Parijs en de markies Antonini als zoodanig naar Weenen zal worden verplaatst.

Een aantal Napolitaansche uitgewekenen, die zich alhier bevinden, maken zich gereed om naar Napels te vertrekken.

ROME 6 Juli.

Z. H. de Paus doet een motu-proprio in gereed-heid brengen, waarbij hervormingen worden toege-staan; onder anderen zal de staatsraad voor finantien eene beraadslagende stem verkrijgen in finantiële aan-gelegenheden. De Paus maakt echter de afkondiging dezer hervormingen afhankelijk van de voorwaarde, dat zijn grondgebied hem in zijn geheel gewaarborgd worde.

PERUGIA 3 Juli.

Volgens een gerucht, trokken de Romeinsche troepen naar de Napelsche grenzen.

NAPELS 2 Juli.

De staat van beleg is opgeheven: de constitutie van 1848 is afgekondigd; de wetten op de drukpers van 1848—49 zijn weder ingevoerd; de Kamers zijn tegen den 1 september bijeengeroepen; de nationale garde is voorloopig hersteld. De toestand van den heer Brenier is bevredigend. De stad is rustig.

LONDEN 5 Juli.

KOFFIJ lager. — SUIKER 6 d. hooger en gevraagd; witte Havana 52/6 a 54/1, blond dito 43/ a 46/1. — RIJST: Bengaal 11/ a 13/1. — HENNEP. St. Petersb. Rein 29; Riga Rein 30.4/ a 31. — TALK in loco 53; Najaar 53/ a 52/9. — SCHOTSCH IJZER 50/1. — OLIEK. Raap-43.6; Lijn-28.6. — VEE. Ter markt waren heden aan-gevoerd 320 Runderen, 10,300 Schapen, 294 Kalveren en 200 Varkens. Prijzen onveranderd.

LIVERPOOL 5 Juli.

KATOEN. Heden werden afgedaan 10,000 b. tot onver-anderde prijzen.

FRANKFORT 5 Juli.

Oostenrijk, Metall. 5 pc. 53 1/2; dito Nation. 5 pc. 60 1/2. Spanje 1 1/2 pc. 39; dito 3 pc. 47 1/2.

MADRID 4 Juli.

Spanje 1 1/2 pc. 40.45; dito 3 pc. 49.15. PARIJS 5 Juli.

Frankrijk 3 pc. 68.70; dito 4 1/2 pc. 97.05. Cred. Mob. 700. Spanje 1 1/2 pc. 39 1/2; dito binnenl. 3 pc. 49 1/2.

LONDEN 5 Juli.

De 3 pc. Geconsolideerden 93 1/2. Spanje 1 1/2 pc. 40; dito Buijtenl. 3 pc. 48 1/2; dito Cert. 4 1/2. Mexico 3 pc. 21. Peru 4 1/2 pc. 92 1/2. Illinois Shares 59; dito Bonds 7 pc. 82.

ANTWERPEN 5 Juli.

Spanje 1 1/2 pc. 38 1/2; dito 3 pc. 48 1/2. Oostenrijk Metal-tek 5 pc. 54 1/2; dito Nationale 5 pc. 61 1/2.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 5 Juli.

In het bij dit N.º behoorend Bijvoegsel zijn opge-nomen het verslag van de heden alhier gehouden zitting van den Gemeenteraad, het verslag van de zitting der Provinciale Staten van Zuidholland van heden, enz.

De negentiende verjaardag van H. K. H. Prinses Maria, tweede dochter van Z. K. H. Prins en Prinses Frederik der Nederlanden, wordt heden alhier op de gebruikelijke wijze gevierd.

Met Zr. Ms. goedkeuring is door den Nederlandschen consul te Stockholm tot zijn vice-consul te Umea benoemd de heer J. O. Forsgren.

Volgens opgaven van het Ministerie van Finantien is aan de verschillende kantoren van 's Rijks accijnzen over de maand juni j. l. ontvangen aan suiker-accijnzen een bedrag van f 141,179.22, terwijl voorts nog is gebleken dat aan een der kantoren over de maand april j. l. is ontvangen aan suiker-accijnzen een bedrag van f 36,409.85 en over de maand mei een bedrag van f 38,959.08.

De Minister van Marine heeft ter kennis van de belanghebbenden gebracht, dat het examen der adspira-nten voor de betrekking van adelborst der 3de kl. bij het Koninklijk Instituut voor de Marine te Willemsoord zal aanvangen op maandag den 16 dezer te 's Gravenhage.

Van wege de Zuidhollandsche Maatschappij tot redding van schipbreukelingen is aan den heer T. de Klerk, kapitein van de stoomboot Stad Geertruidenberg, en aan den matroos C. Santbergen de groote zilveren medaille met getuigschrift (met bijvoeging eener som van f 25 voor laatstgenoemde) uitgereikt, wegens beider aandeel in de redding van 10 personen, bij gelegenheid van het verongelukken der stoomboot Langstraat op 28 mei j. l.

In de Dordrechtse Courant leest men het vol-gende: Onze lezers zullen waarschijnlijk met ons in de laatste dagen opgemerkt hebben, hoezeer, zelfs bij onbewolkte lucht, de zon eenigzins beneveld scheen. Dit blijkt thans, ingevolge waarneming op het obser-vatoire te Parijs, het gevolg van een buitengewoon aantal vlakken, die zich in de zon vertoonden, ten getale van ruim 60 in 10 a 12 groepen; een getal, zoo buitengewoon als in de laatste twaalf jaren aldaar niet opgemerkt werd, en welke vlakken van den 26sten juni af onophoudelijk veranderden. Men onderzoekt thans in hoeverre het beweren waar is, dat eene der-gelijke verschijning gunstig werkt op de temperatuur van den aardbol.

Naar men verneemt, zou de persoon, die den diefstal van aangetekende brieven, welke te Dordrecht aan het postkantoor waren bezorgd, ter posterij heeft gepleegd, zijn aangehouden en te Breda bin-nengebracht.

Beroepen tot predikant bij de Hervormde gemeente te 's Heerenjansland (cl. Zierikzee) de heer W. N. Wolterink, kandidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Overijssel; — bij de Chr. Afsch. gemeente te Dedemsvaart (Overijssel) ds. A. F. Kok, pred. te Zierikzee.

WESTMAAS 4 juli. — Als eene bijzonderheid kan worden medegedeeld, dat in deze gemeente, welke eene bevolking telt van bijna 800 zielen, bij den burgerlijken stand sedert 6 april ll. geene aangiften van geboorten zijn gedaan.

OUDDORP 4 juli. — Heden nacht strandde op de kusten dezer gemeente de Fransche schoener Mine, kapit. Hemes, komende van Koningsbergen met eene lading rogge en bestemd naar Antwerpen. De equipage is door A. van der Linde en P. Kasteleyn, schippers, alhier, behouden aan wal gebracht; benevens een gedeelte der lading en tuigage, terwijl alles wordt aangewend om te redden wat mogelijk is. Het schip

Handelsberigten.

ROTTERDAM 5 Juli. GRANEN. Tarwe, 158 & Witb. Poels. f 375. SCHIEDAM 5 Juli. GRANEN. Verkocht: Rogge, 144, 146 & Pernaf 202 3/4...

DELFT 5 Juli. BOTER. Heden zijn de prijzen geweest f 46 a f 57; ter markt zijn verkocht 1305/8. DORDRECHT 5 Juli. GRANEN, ZADEN enz. ONZE markt was heden van Jarige en N. Zeeuwse Vl. en Overm. Tarwe schraaf voorzigen...

GOUDA 5 Juli. KAASMARKT. Aanvoert 75 partij, die tot vorige prijzen van f 26 tot f 28 verkocht zijn. VERMAREN. Met kleinen aanvoer vlieg tot ruim vorige prijzen verkocht.

AMSTERDAM 5 Juli. TABAK. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan 87 v. Maryland, per Daahaway. KATOEN. De heden geveldde 107 b. BS. Noord-Amerik. zijn tot 17 1/2 a 20 c. verkocht.

LONDEN 4 Juli. SUIKER. In W. Ind. soorten ging veel om tot vaste prijzen. 874 v. werden verkocht. Verder zijn nog afgedaan 10j.m. b. Manilla tot 56/6; 100 v. Porto Rico tot 39/ a 45/; 100 v. Porte Natal tot 33/ a 39/; 300 b. Nativé bruine Madras tot 32/; 350 b. Mauritius tot 33/6; 3000 b. Bengaal tot 29/6; 1 lading van 1665 k. Havanna n.° 16 tot 50/9; 1 dito van 2500 k. dito n.° 14 1/2 tot 20 1/4...

GRAANMARKT. Binnenl. Tarwe met beperkten omzet gedaan tegen de lagere prijzen van 11. Maandag. Naar buitenl. was weinig vraag en de prijzen niet hoog. Meel traag verkocht tegen vorige prijzen. Gerst prijshoudend en goed verkocht. Bonen en Erwten onveranderd. Haver ruim aangeboden tegen de lagere prijzen van 11. Maandag. De grootste aanvoer was in het voordeel der koopman. Lijn- en Raapzaad iets lager.

ANTWERPEN 4 Juli. KOFFIJ. Men meldt den verkoop van 200 b. St. Domingo en 250 b. Santos tot vaste prijzen. GRANEN zeer stil. Van FRANKRIJK zijn 10j.m. kil. St. Domingo Campeche verkocht tot f 3/4. OLIEZADEN. 1000 heet. Lijnzaad bedongen f 11 1/2. Van RIJST vonden 200 b. Arracan gep. tot geb. prijs nemers, en van SUIKER 72 k. Havanna.

HAMBURG 4 Juli. KOFFIJ. Tot onveranderde prijzen was slechts beperkte omzet. RAAPOLIE zonder vraag. GRANEN. Tarwe in loco vast, bij eenigen handel; af buitenl. was op lange termijn vraag, per schip echter zeer stil. Rogge in loco stil; af Koningbergen 80 & per Sept./Oct. 75/76 rth. beo. betaald en te bekomen.

RIO-JANEIRO 7 Juni. KOFFIJ. Onze prijzen zijn zeer vast gebleven na het vertrek der laatste mail, omdat de aanvoeren van het binnenland klein zijn en slechts 2200 b. per dag bedongen dien ten gevolge zijn verscheidene schepen met gedeeltelijke ladingen vertrokken. Sedert 8 Mei werden afgedaan 13,500 b. voor Amerika; 5000 b. voor Californië; 9300 b. voor het Kanaal; 17,500 b. voor de Midd. Zee; 1600 b. voor de Klap de Goede Hoop; totaal 47,000 b. tot f 6,600 voor goed first. Onze voorraad bedraagt 70j.m. b., waarvan slechts 20j.m. b. nieuw is. De rest is van Koffij 83,639 b., sedert 8 Mei. Men neemt: Superior 6800 a 7000 rs.; good first 6550 a 6650; midd. 6200 a 6400; ordinary 6000 a 6200. — WISSELKOERS op Londen 25 1/2. — VRAAGEN naar het Kanaal, 30 a 35/; ZOUT 500 a 850 rs. — STERKOLLEN 2 1/2 a 2 3/4 rs. — STERKE KAAS 610 a 640 rs. — JENNEVEN van Hamburg 4800 a 5000 rs.; Holl. 5800 a 6000. — Holl. KAAS 2300 rs.

Advertentien.

Heden overleed mijne hartelijk geliefde en waardige Rechtgenoot NEELTE VAN DEN AREND, in den ouderdom van 58 jaren, diep betreurd door mij, mijne Kinderen en Behuwdkinderen.

Kralingen A. W. H O O S. 2 Juli 1860. Het BESTUUR der Werkinrigting voor Hulpebehovende Blinden alhier heeft in het begin van dit jaar eenige INSCHRIJVINGEN voor Geldelijke Bijdragen ontvangen, waarop de adressen der Inschrijvers minder duidelijk zijn uitgedrukt, zoodat het genoemde Bestuur zich buiten staat gesteld ziet over die Inschrijvingen te disponeren; het waardeert die evenwel te veel en het heeft daaraan te groote behoefte, dan dat het die ter zijde kan leggen, zonder nog eenmaal een beroep op dezelfde belangstelling in het lot der arme Blinden gedaan te hebben, waarvan de geachte Inschrijvers door hunne Inschrijvingen blijken gaven. Het verzoekt daarom zijne Stadgenooten de Giften, die voor de Blinden bestemd zijn, wel te willen bezorgen bij een der Leden van het Bestuur.

Namens het Bestuur, E. DEKKER, President. M. RETEMEIJER, Secretaris.

ONDEROFFICIEREN - SOCIETEIT.

Het BESTUUR geeft kennis, dat de LIJST van CANDIDATEN voor de 4de Ballotage op HEDEN den 6 JULIJ geloten wordt.

C. M. VAN DER MEE Cz., Secretaris.

De COMMISSIE voor de gehoudene Tentoonstelling van Schilderijen te Rotterdam berigt, dat de

Table with columns: Prijsen, Te beurt gevallen aan Nummers der Aandeelen. Includes entries like J. AKKERSDIJK, JULIUS VAN DE SANDE BAKHUYZEN, C. A. G. DU BOIS, etc.

Tot de afgifte der Prijzen, tegen intrekking der Aandeelen, zal de Commissie vaceren in eene der Zalen van de Academie, op MORGEN, Vrijdag den 6 dezer, van 2 tot 3 ure, blijvende de op dien tijd niet afgehaalde Stukken aldaar ter beschikking van de respectieve Aandeelhouders.

De Stukken echter, welke binnen een jaar, en alzoo op den 5 Juli 1861 niet magten zijn afgehaald, vervallen aan de Academie van Beeldende Kunsten en Technische Wetenschappen te Rotterdam.

De Commissie der Tentoonstelling voornoemd, Namens dezelve, C. G. SCHUTZE VAN HOUTEN, Lid en Secretaris.

ROTTERDAM en HULL.

Voor PASSAGIERS en GOEDEREN. De Rader-Stoomboot SEA GULL, Kapitein R. M. Sawyer, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL AANSTAANDE ZATURDAG, den namiddags ten vijf ure.

Adres bij J. B. CROL & Co. Naar MACASSAR.

STOOMBOOTVAART TUSSEN ROTTERDAM en HULL. Voor PASSAGIERS en GOEDEREN.

BOVENDIEN TWEE MAAL 'S WEEKS. Van ROTTERDAM langs ARNHEM naar MAINTZ, aanvangende den 4 Juli, Woensdag en Zondag, 's morgens 7 ure.

Table with columns: Enkele Reis, Heen en terug. Includes entries for G. K. V. K., G. K. V. K., etc.

STOOMBOOTVAART TUSSEN ROTTERDAM en HULL. Voor PASSAGIERS en GOEDEREN.

De Rader-Stoomboot SEA GULL, Kapitein R. M. Sawyer, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL AANSTAANDE ZATURDAG, den namiddags ten vijf ure.

Adres bij J. B. CROL & Co. Naar MACASSAR.

STOOMBOOTVAART TUSSEN ROTTERDAM en HULL. Voor PASSAGIERS en GOEDEREN.

ONDEROFFICIEREN - SOCIETEIT. VOORLOOPIGE AANKONDIGING.

op MAANDAG den 9 JULIJ 1860, des avonds ten 8 ure. Het ORCHEST zal gedirigeerd worden door den Heer J. J. BAUMGARTEN.

GROOTE MAATSCHAPPIJ DER Russische Spoorwegen.

De Heeren HOPE & Co. adverteren, dat de van hinnenwege gestempelde COUPONS, vervallende 13 Juli 1860 (1 Juli oude stijl) van Aandeelen in bovengenoemde Maatschappij, van dien dag af en vervolgens betaalbaar zijn ten Kantore der Associatie-Cassa.

De Commissie der Tentoonstelling voornoemd, Namens dezelve, C. G. SCHUTZE VAN HOUTEN, Lid en Secretaris.

VERLOTING.

ten overstaan van den Heer Notaris CAZAUX VAN STAPHORST, op Heden heeft plaats gehad en dat de PRIJZEN zijn te beurt gevallen aan de hieronder achter elken Prijs uitgedrukte Nummers der Aandeelen, als:

Table with columns: Prijsen, Te beurt gevallen aan Nummers der Aandeelen. Includes entries like J. AKKERSDIJK, JULIUS VAN DE SANDE BAKHUYZEN, C. A. G. DU BOIS, etc.

Tot de afgifte der Prijzen, tegen intrekking der Aandeelen, zal de Commissie vaceren in eene der Zalen van de Academie, op MORGEN, Vrijdag den 6 dezer, van 2 tot 3 ure, blijvende de op dien tijd niet afgehaalde Stukken aldaar ter beschikking van de respectieve Aandeelhouders.

De Stukken echter, welke binnen een jaar, en alzoo op den 5 Juli 1861 niet magten zijn afgehaald, vervallen aan de Academie van Beeldende Kunsten en Technische Wetenschappen te Rotterdam.

De Commissie der Tentoonstelling voornoemd, Namens dezelve, C. G. SCHUTZE VAN HOUTEN, Lid en Secretaris.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-REEDERIJ.

ZOMERDIENST van af 17 Mei 1860.

Dagelijksche Dienst tusschen ROTTERDAM-MANNHEIM.

AFVAART BOOMPJES.

Table with columns: Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN en EMMERIK 's morgens ten 10 ure. Includes entries for EMMERIK, KEULEN, MAINZ, MANNHEIM, etc.

De Stoombooten der Reederij, welke in bovenstaande Dienst staan, hebben op het Dek Glas-Paviljoen en ieder 2 Slaapkamertjes, welke laatste voor één Reis af te huren zijn.

BOVENDIEN TWEE MAAL 'S WEEKS.

Table with columns: Enkele Reis, Heen en terug. Includes entries for G. K. V. K., G. K. V. K., etc.

STOOMBOOTVAART TUSSEN ROTTERDAM en HULL.

Voor PASSAGIERS en GOEDEREN. De Rader-Stoomboot SEA GULL, Kapitein R. M. Sawyer, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL AANSTAANDE ZATURDAG, den namiddags ten vijf ure.

Adres bij J. B. CROL & Co. Naar MACASSAR.

STOOMBOOTVAART TUSSEN ROTTERDAM en HULL. Voor PASSAGIERS en GOEDEREN.

STOOMBOOTVAART TUSSEN ROTTERDAM en HULL. Voor PASSAGIERS en GOEDEREN.

In de maand Augustus aanstaande, tijd en nader te bepalen, zal door H. L. M. VAN KRUP, Notaris te Brielle, in het openbaar worden Verkoopd ongeveer 1300 Bunders DUIN- en HEUVELRINGS-GRONDEN, gelegen binnen de gemeenten Oostvoorne, Rockanje en Nieuw-Hellevoet, Arrondissement Brielle, waaronder goede BOUW- en WEILANDEN, HOUT- en GEWASSEN; wijders staan in dezelve Twee SCHAAK-KOOIJEN, een EENDENKOOI enz.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING.

door de Notarissen VANDER HOEVEN en LORIE, residentie te Rotterdam, op Woensdag 18 Juli 1860, 's namiddags 5 ure, in het Notarishuis, akkers n.° 1. Een hecht, sterk, goed onderhouden zeer logabel HUIS en ERVE, in den Oude en achter uitkomende aan de Rotte, wijk 5, te Rotterdam.

Grondlasten over 1860, f 51.47. Verhaard tot 1 Mei 1861 voor f 800 in hecht. De beide Perceelen zijn te aanvaarden 1 October en te bezigtigen twee dagen vóór en op den dag der Veiling, mits voorzien van een Toegangsbijl. te geven door genoemde Notarissen VAN DER HOEVEN & LORIE, ten wic Kantoor Beursplein, n.° 3, nadere informatie te bekomen.

Bij A. W. SYTHOFF, te Leiden, is verschenen GELIUSTREERDE FAMILIE-BIBLIOTHEEK EERSTE SERIE.

BOEK DER UITVINDINGEN.

Ambachten en Fabrieken met eene Voorrede van DE J. BOSSCHA, JR. Met 600 tusschen den Tekst gedrukte Hougravures. Prijs per Aflevering 85 Cents.

Een geheel nieuw en krachtig levensbeginsel, die zich bij de volken gopenbaard, nadat hand en kunstvlijt eene hooger vliegt hebben gewonnen, gevolge van de pogingen om de natuurwetenschappen tot het gemeenschappelijk eigendom der menschen te maken. In onze dagen wordt het noodwendig gesocht, dat de ontwikkelde beoefenaar van kunst, wiens kinderen zich voorbereiden voor het betreden van hetzelfde veld, dat de onderwijzer, die de indrukwekkende voorstellingen uit de nabijheid uit verre landen het onderwijs vruchtbaar wil, dat allen, in één woord, den blik heenvoert naar hetgeen wel niet onmiddellijk tot hunne Nijverheid behoort, maar toch hunne kennisneming verdient, als behoorende tot de verschijnselen van den dag uitmaken.

Die verschijnselen bestaan niet enkel in de algemeen bekende uitvindingen, welke al de perken van een ruimte overschrijden, zoo als spoorwegen, stoombooten, gaalicht, stoomwerktuigen en dergelijke, maar zij dringen ook door in de werkplaats van iederen kunstarbeider, ja van den geringsten werkman en tot de keuken van de eenvoudige burgerwoning. De eischen van het dagelijksche leven aan de wetenschap stijgen steeds hooger, op een wijze, die voor een paar tientallen jaren nog ondenkbaar scheen.

Er is dus niemand van eenige beschaving, die het den dag de noodzakelijkheid van kundigheden niet onmetelijk gebied van wetenschap en kunst van land, volken- en geschiedkunde betrekking. Niet alleen de jongeling, die dorst naar uitbreiding zijner kennis, maar ook ieder, zonder onderscheid, die deel nemen wil aan de reuzenschreden van een steeds voorwaarts strevend tijdstip, moet gevoelen de inspanning van de beste krachten der menschen slechts ten beste kan verstrekken voor het algemeene belang; dat hij het veronderde te blijven staan, anders is dan achterblijven bij den vooruitgang; dat die niet mede gaat, in korten tijd overschraafd wordt.

Voor dit doel van algemeen beschaving moet een reeks van werken dienen, welke onder den gemeenen naam van GELIUSTREERDE FAMILIE-BIBLIOTHEEK door ons wordt uitgegeven. Het is een reeks van nuttige en onontbeerlijke kundigheden. Al die praktische geschriften, volkboeken en de oudsten zin des woords, onderscheiden zich door keurigheid van nitroering als door belangrijke van inhoud. Tot bevordering van duidelijke en schouwelijke voorstelling is de FAMILIE-BIBLIOTHEEK opgeluisterd door eene menigte fraaie Hougravures. De prijs is uiterst gering, den voorraad in aanmerking genomen, dien men ontvangt.

VERREKEN der SPORTELINGEN Hollandsche Spoorweg. Van Rott. naar Amsterdam: 7, 9.30, 11.40, 1.50, 3.50, 5.50, 7.50, 9.50, 11.50, 1.50, 3.50, 5.50, 7.50, 9.50.

Van Rott. naar Rotterdam: 7, 9.30, 11.40, 1.50, 3.50, 5.50, 7.50, 9.50, 11.50, 1.50, 3.50, 5.50, 7.50, 9.50.

Van Rott. naar Antwerpen: 7.40, 12.20, 3.50, 5.35; de laatste van Antwerpen: 7.40, 12.20, 3.50, 5.35.

Van Rott. naar Rotterdam: 7, 9.30, 11.40, 1.50, 3.50, 5.50, 7.50, 9.50, 11.50, 1.50, 3.50, 5.50, 7.50, 9.50.

Van Rott. naar Antwerpen: 7.40, 12.20, 3.50, 5.35; de laatste van Antwerpen: 7.40, 12.20, 3.50, 5.35.

Van Rott. naar Rotterdam: 7, 9.30, 11.40, 1.50, 3.50, 5.50, 7.50, 9.50, 11.50, 1.50, 3.50, 5.50, 7.50, 9.50.

Van Rott. naar Antwerpen: 7.40, 12.20, 3.50, 5.35; de laatste van Antwerpen: 7.40, 12.20, 3.50, 5.35.

Van Rott. naar Rotterdam: 7, 9.30, 11.40, 1.50, 3.50, 5.50, 7.50, 9.50, 11.50, 1.50, 3.50, 5.50, 7.50, 9.50.

Van Rott. naar Antwerpen: 7.40, 12.20, 3.50, 5.35; de laatste van Antwerpen: 7.40, 12.20, 3.50, 5.35.

Van Rott. naar Rotterdam: 7, 9.30, 11.40, 1.50, 3.50, 5.50, 7.50, 9.50, 11.50, 1.50, 3.50, 5.50, 7.50, 9.50.

Van Rott. naar Antwerpen: 7.40, 12.20, 3.50, 5.35; de laatste van Antwerpen: 7.40, 12.20, 3.50, 5.35.

KENNISGEVING.
Rekening der Gemeente, dienst 1859.
BURGEMEESTER en WETHOUDERS van ROTTERDAM doen te weten, dat de Rekening der Ontvangsten en Uitgaven dezer Gemeente over het jaar 1859, zoo als den Raad is aangeboden, op de Secretarie dezer Gemeente voor een ieder ter lezing is nedergeleigd en dat van en van de daarbij behorende Verzamelstaten gezamenlijke exemplaren aldaar verkrijgbaar zijn, tegen betaling van f 2 per exemplaar.
Rotterdam den 5 Julij 1860.
de Secretaris, de Burgemeester,
L. NIERSTRASZ. J. F. HOFFMAN.

GEMEENTERAAD
VAN
ROTTERDAM.

Zitting van Donderdag 5 Julij.

De heer wethouder Schadee opende deze vergadering met de mededeeling, dat de heer Burgemeester, ofschoon langzaam betere, echter nog aan huis gebonden is, weshalve het voorzitterschap wederom voor hem zou worden waargenomen.
De zitting werd door 28 leden bijgewoond; afwezig waren, behalve den heer Burgemeester, de heeren van der Kun, Offers, Pincoffs, Plate, Reuchlin en van Stolk.
Nadat de notulen der vorige vergadering gelezen en goedgekeurd waren, deelde de Voorzitter mede, dat de volgende stukken ingekomen waren:
1°, van Burgemeester en Wethouders berigt wegens het opnemen der kas van den Gemeente-Ontvanger, in overeenstemming met de boeken, in kas gevonden was de som van f 183,456.47. — Voor kennisgeving aangenomen.
2°, van Gedeputeerde Staten de goedkeuring op de Raadsbesluiten: a, tot opheffing van het beurtveer tusschen Rotterdam en Haarlem; b, tot aankoop eener rente van f 146.50 ten laste der gemeente, en c, tot het doen eener overschrijving op de begroting van de gemeente van evengenoemde aankoop. — Mede kennisgeving aangenomen.
3°, van Burgemeester en Wethouders de rekening van ontvangsten en uitgaven der gemeente over 1859. — Tot onderzoek gesteld in handen eener speciale commissie, tot leden waarvan, met goedvinden der vergadering, door den Voorzitter benoemd werden de heeren F. van Vollenhoven, Gleichman, Eickma, van der Wens, van Wageningen, de Bruyn en van Stolk.
4°, van dezelfde mededeeling, dat bij de plaats hebbende openbare aanbesteding van het bouwen van een nieuwe school met onderwijzerswoning in den Opper- en eene nieuwe school met onderwijzerswoning aan de Lange Torenstraat de hoogste inschrijving had belopen f 36,266, en de laagste, zijnde die van de heeren J. Stok en Zoon alhier, f 31,488. Ofschoon deze laagste inschrijving de vroeger gemaakte globale begroeting te boven ging, oordeelden Burgemeester en Wethouders de som billijk en adviseerden het werk daarvoor te gunnen. — Dienovereenkomstig werd bij acclamatie besloten.
5°, van de commissie van bestuur der scholen voor meer uitgebreid lager onderwijs een voorstel tot verhooging der jaarwedde van eene hulponderwijzeres. — Goedgekeurd.
6°, van de commissie van bestuur der Inrigting voor doofstommen-onderwijs alhier eene uitnodiging tot bijwoning van het examen der leerlingen. — Daarvan zal gebruik worden gemaakt, voor zoo verre men daartoe in de gelegenheid wezen zal.
7°, twee reclames wegens euren in den aanslag der plaatselijke directe belasting, wat betreft het aantal diensthouders. — Gesteld in handen van Burgemeester en Wethouders tot het uitbrengen van praec-advies.
8°, van de commissie van finantien een voorstel, om den commies A. van Beest, ingevolge diens daartoe gedaan verzoek, een eervol ontslag uit zijne betrekking te verleenen. — Goedgekeurd.
Na de mededeeling der ingekomen stukken was in de eerste plaats aan de orde het delibereren over de plaatsing van het standbeeld van Tollens.
De Voorzitter herinnerde, dat Burgemeester en Wethouders hadden voorgesteld het beeld op de gedempte Glashaven te plaatsen, welk voorstel door den Raad verworpen was. Op verlangen van den Raad was daarop eene silhouette van het beeld op onderscheiden plaatsen, als bij de Beurs, op het Willemsplein en in het Park, opgericht, om de zaak te beter te kunnen beoordeelen. De beslissing was aan den Raad overgelaten.
De heer F. van Vollenhoven had de silhouette op de verschillende stations gezien en achtte eene plaatsing van het beeld in het Park het best, en wel in de voorgezette Kiewitsweide ten noordoosten van den muziektempel, met het aangezicht naar de buitenplaats Schoonoord gekeerd en met den rug naar het boschje, om een behoorlijk pad naar en rondom het beeld geleid werd.
De heer Hoyneck van Papendrecht had gedacht, dat na de genomen proeven een bepaald voorstel door Burgemeester en Wethouders zou zijn gedaan omtrent de plaatsing van het beeld, dat alsdan tot uitgangspunt der discussie had kunnen dienen. — De Voorzitter antwoordde hierop, dat door Burgemeester en Wethouders een voorstel gedaan was, hetwelk verworpen werd, weshalve het nu moeilijker was een nieuw voorstel te doen. De Voorzitter was echter wel voornemens een personeel voorstel te doen, maar wilde alvorens dat mede te deelen den loop der discussie afwachten. — De heer Hoyneck betoogde nu nader het wenschelijke dat de Voorzitter eerst zijn voorstel zou mededeelen, wat zeer tot bekorting der discussie zou kunnen leiden. — De Voorzitter deed nu uitkomen dat de denkbeelden in deze zeer uiteenloopen, wat de zaak zeer moeilijk maakte. Hij wees aan, dat men veel verplichting had aan de commissie voor de oprigting van het standbeeld, welke commissie steeds voor eene plaatsing in het Park geweest was; hij zou daarom willen bepalen, dat het beeld in het Park zal worden geplaatst, en dan verder Burgemeester en Wethouders willen uitbrengen, in overleg met de commissie voor het opgericht nader voor te dragen.

De heer van Reesema betuigde den Voorzitter dank voor de mededeeling van zijn gevoelen. Daardoor zou de zaak gemakkelijker tot een gewenscht einde worden gebracht, wat hij voor de waardigheid der Vergadering zeer wenschelijk achtte. Sommige leden der commissie voor het standbeeld waren niet gestemd voor eene plaatsing in het Park, maar wanneer door den Raad eenmaal in beginsel was uitgemaakt dat het beeld aldaar zal worden opgericht, twijfelde hij er niet aan, of zij zouden gaarne met Burgemeester en Wethouders medewerken om de meest geschikte plaats in het Park daarvoor uit te kiezen.

De heer van Rijckevorsel zou liever gezien hebben dat het beeld op het Willemsplein opgericht ware, maar zou thans ook zijn stem aan eene plaatsing in het Park geven. Hij wilde echter nu terstond bepaald zien waar in het Park het beeld geplaatst zal worden, en wel omdat de vervaardiger daarvan, de heer Strackée, deze stad verlaat en zich te Munchen gaat vestigen. Moet de juiste plaats waar het beeld opgericht zal worden nu weder een nader punt van overweging uitmaken, dan gaat daarmede volgens gewoonte weder veel tijd verloren, wat hij zeer zou betreuren, daar de zaak reeds zoo lang getraineed heeft en hij het noodig acht dat de plaatsing van het beeld geschiedt alvorens de heer Strackée voor altijd stad en Land verlaat. — De heer van Reesema merkte aan, dat de commissie voor het beeld altijd diligent geweest is en de vertraging niet aan haar kon geweten worden. — De Voorzitter zeide, dat het hem leed deed bij herhaling van den heer van Rijckevorsel te moeten hooren dat de zaken door Burgemeester en Wethouders zoo langzaam worden behandeld. De oorzaak daarvan moet gezocht worden in de vele werkzaamheden. Deze zaak had langer geduurd dan anders het geval geweest zou zijn door de ongesteldheid van den heer Burgemeester, die zes weken het huis gehouden had; gaarne zou men gezien hebben, dat de heer Burgemeester zelf de zaak had helpen afdoen, maar thans had men daarom de behandeling derzelve niet langer willen uitstellen. Ook den Voorzitter deed het leed dat de heer Strackée de stad gaat verlaten en niets zou worden verzuimd om de zaak, bij de aanneming van zijn voorstel, tot eene spoedige beslissing te brengen, ten einde bij de oprigting van het beeld nog van het bijzijn van den heer Strackée gebruik te kunnen maken. — De heer van Rijckevorsel zeide nu, dat hij zich niet tegen het gedane voorstel zou verzetten. Hij nam echter niets terug van het door hem gezegde nopens den langzamen gang van zaken; hier was toch geene kwestie van eene vertraging van zes weken, maar van zes maanden.

De heer Obreen zeide de commissie voor de plaatselijke werken dank voor de wijze waarop de laatste proeven met de silhouette genomen waren. Zijns oordeels leidden de genomen proeven tot het resultaat, dat het beeld noch in het Park, noch op het Willemsplein geplaatst moet worden, maar bij de Beurs ter plaatse waar de silhouette bij de tweede proefneming gesteld was. Grondige bezwaren waren daartegen naar zijne meening niet ingebracht, en hij droeg zulks als amendement op het voorstel des Voorzitters voor. Ten slotte merkte hij nog aan, dat voor de oprigting van het beeld in de Kiewitsweide geene raming van kosten bekend was. — De Voorzitter antwoordde op dit laatste punt, dat die kosten globaal op f 3000 geraamd waren.

De heer Ledebor was het meeste gestemd voor eene plaatsing van het beeld op het Willemsplein, maar daar zulks geen bijval vond zou hij voor de oprigting in het Park stemmen; hij was tegen eene plaatsing bij de Beurs. — De heer van Rijckevorsel was zulks eveneens; 1°, omdat men zeide dat het met de regelen der kunst strijdt, dat een gekleed beeld tegenover een ongekleed beeld geplaatst wordt; wat bij de Beurs het geval zou wezen; 2°, omdat eene plaatsing daar veel zal kosten, en 3°, omdat de handel door eene plaatsing aldaar zou worden benadeeld, door het gemis aan plaatsruimte. — De heer van der Hoop ondersteunde het voorstel des Voorzitters. Hij was tegen de plaatsing bij de Beurs, maar voor het Park. Met genoegen had hij het artikel van een talentvol schrijver gelezen, dat vóór weinige dagen over deze zaak in de Rotterdamsche Courant geplaatst is; hij kon zich daarbij geheel nederleggen, en twijfelde er niet aan, of zulks zou ook met de meeste leden het geval zijn. — De heer Obreen betoogde nog nader, dat eene plaatsing bij de Beurs het beste zou wezen. — De heeren Viruly en Blankenheim voerden nog het woord tot ondersteuning van dit gevoelen. — De heer Rueb bleef de voorkeur geven aan eene plaatsing op het Willemsplein, echter niet ter plaatse waar de silhouette is gesteld geweest.

Tot stemming overgegaan werd het amendement van den heer Obreen, — strekkende om het beeld te plaatsen bij de Beurs daar waar het bij de tweede proefneming is gesteld geweest, — verworpen met 19 tegen 9 stemmen; voor hetzelfde stemden de heeren van der Looy, Sander, Hoyneck van Papendrecht, Blankenheim, Obreen, van Casteel, van der Wens, Small en Viruly.

De heer Ledebor sloeg voor, thans in stemming te brengen, of het beeld op het Willemsplein zal worden opgericht, doch de meerderheid was van gevoelen dat eerst eene stemming over het voorstel des Voorzitters moest voorafgaan.
Dat voorstel, — strekkende om te bepalen dat het beeld in het Park zal worden opgericht, doch dat Burgemeester en Wethouders over de juiste plaats in overleg zullen treden met de commissie voor het standbeeld, — kwam nu in stemming en werd aangenomen met 15 tegen 13 stemmen; tegen stemden de heeren van der Looy, Sander, de Bruyn, van Oordt, Gleichman, de Critter, Obreen, Rueb, Ledebor, van der Wens, Small, van Rijckevorsel en Viruly.
Na deze beslissing zeide de Voorzitter, dat Burgemeester en Wethouders de afdoening der zaak zooveel mogelijk zouden bespoedigen.

Daarna kwam in behandeling het
Plan tot verbouwing van de tusschen-school in de Varkensteeg.

Door de heeren Ledebor, van der Looy, Obreen en van Oordt werden eenige vragen gedaan of bedenkingen in het midden gebracht. — In antwoord daarop zeide de heer J. van Vollenhoven, dat door middel van eene persomp en eene gewone pomp op de plaats behoorlijk in de behoefte aan water zal worden voorzien; dat de schoolcommissie en de onderwijzers hier ter stede de voorkeur geven aan planken vloeren boven die van steen; dat eerst kortelings tot de verbouwing is besloten; dat ook voor luchtversching is gezorgd, en dat het aantal kinderen dat de school zal bezoeken minder zal bedragen dan dat hetwelk nu de school in de Varkensteeg bezoekt. — De heer van der Looy drong er nog nader op aan, dat bij de bepaling van het getal kinderen dat de school bezoeken zal het vroeger daaromtrent behandelde in het oog zou worden gehouden.
Bij acclamatie werd het plan daarop goedgekeurd. Eindelijk was nog aan de orde het beraadslagen over het

voorstel van Burgemeester en Wethouders tot vernieuwing van het aschhok aan Bosland.

De heeren de Bruyn en van Oordt zagen tegen de groote uitgave op en vroegen of niet op eene andere wijze in de bestaande behoefte voorzien kon worden. — De heeren J. van Vollenhoven en Viruly erkenden dat het eene groote uitgave was, maar betoogden de noodzakelijkheid daarvan; zij wezen op de bezwaren verbonden aan de oprigting van een tijdelijk houten gebouw. — De heer van der Hoop vroeg, of er bezwaar bestond om de beslissing tot de behandeling der begroeting uit te stellen. — In antwoord hierop merkte de Voorzitter aan, dat het bestaande gebouw is ingestort en dat in de bestaande behoefte voorzien moet worden. — De heer van Rijckevorsel was tegen het voorstel, omdat hij het te duur vond; hoe het gebouw goedkoopster te stellen, wist hij niet, maar zulks behoorde dan ook niet tot zijne missie. — De heeren van Oordt en Rueb bragten nu nog ter sprake, in hoe verre het wenschelijk zou zijn bij de uitbreiding der stad op meer dan eene plaats een aschhok te hebben. — De heer J. van Vollenhoven en de Voorzitter wezen in antwoord hierop op het moeilijke om eene geschikte plaats te vinden tot daarstelling van een aschhok. In stemming gebracht werd het voorstel aangenomen met 24 tegen 4 stemmen; tegen stemden de heeren de Bruyn, van Oordt, Rueb en van Rijckevorsel.
De openbare zitting werd nu gesloten, waarna de Voorzitter nog eene mededeeling deed in eene zitting met gesloten deuren.

PROVINCIALE STATEN
VAN
ZUID-HOLLAND.

Zitting van Donderdag 5 Julij.

In deze zitting heeft de Voorzitter medegedeeld dat door de afdelingen benoemd zijn: tot voorzitters, de heeren Metelkamp, van den Berch van Heemstede, Rengers van Warmenhuizen, van Koetsveld, van Heteren Gevers en Nederburg; — tot ondervoorzitters, de heeren van Reede van Oudtshoorn, Rooseboom, Mock, Vaillant, Tieboel Siegenbeek en van Bylandt, en tot rapporteurs de heeren Slingeland, van Hoogstraten, C. W. Hubrecht, Elink Sterk, P. F. Hubrecht en Vernède.
Aan de orde van den dag waren de beraadslagingen over het voorstel van Gedeputeerde Staten, tot wijziging van art. 1 en eenige andere artikelen der reglementen voor de polders Heukelum, Asperen en Spijk.
Al de voorgestelde wijzigingen werden aangenomen. Op voorstel van den heer Willemsteyn met 35 tegen 31 stemmen besloten tot weglating der artt. 97 en 98 uit de reglementen voor Heukelum en Spijk en artt. 93 en 99 uit dat voor Asperen, bepalande de wijze hoe, zoo noodig, de lasten zouden worden geïnd.
Hierna zijn de reglementen in stemming gebracht en met 63 stemmen tegen 2 (de heeren Hoogendijk en Gevers Deynoot) goedgekeurd.
Zij zullen alsnu naar de Staten van Gelderland worden verzonden, die de door deze vergadering verworpen artikelen reeds hebben aangenomen, zoodat ten deze waarschijnlijk de Koninklijke beslissing zal worden ingeroepen.

Hierna zijn de beraadslagingen geopend over het reglement voor het Heemraadschap van Voorne en Putten. De heer Preuyt heeft zich, in eene zeer uitvoerige rede, tegen de vereeniging dezer beide waterschappen verklaard. De heeren Keyzer, Hein, Hogendijk en Lette van Oostvoorne hebben in gelijken zin gesproken. De heeren van den Berch van Heemstede en van Hoogstraten hebben de vereeniging verdedigd.
Morgen ten 10½ ure voortzetting.

STATEN-GENERAAL.

Verhooging van hoofdstuk X der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1860.

Thans is publiek gemaakt de Memorie van Beantwoording door den Minister van Oorlog ingediend op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer omtrent het ontwerp van wet tot verhooging van het Xde Hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1860.

Bij dat Verslag heeft men algemeen verlangd, nopens den waren aard en de beteekenis dier voordragt nader te worden ingelicht. Hoewel de Minister zich had geleid, dit in de zeven eerste zinsneden der Memorie van Toelichting, welke dat wetsontwerp vergezeld, duidelijk te hebben opgegeven, is hij evenwel volgaarne bereid, de deswege in het Voorloopig Verslag gestelde beschouwingen en gedane vragen nader toe te lichten en te beantwoorden. Die inlichtingen komen hoofdzakelijk hierop neder:

Zeer zeker hebben de voornaamste posten dezer supplettoire begrooting ten doel om de eerste hand te leggen aan hetgeen door den Minister, in de zitting der Tweede Kamer van 12 december ll., het groote werk der voltooiing van onze verdedigingswerken is genoemd.

De werken, die men op het oog heeft, zijn voor 's Rijks veiligheid volstrekt noodzakelijk. Ook op den weg van langzaam voortwerken, gelijk tot nu toe is geschied, zouden de daarvoor noodige uitgaven toch eenmaal moeten worden gedaan. De vraag is hier slechts, over welk tijdvak die uitgaven zullen worden verdeeld, en in dat opzigt, maar ook in dat opzigt alleen, kan tusschen de zienswijze van den tegenwoordigen Minister van Oorlog en die, welke uit de maatregelen zijner voorgangers blijkt, een merklijk verschil worden aangewezen. Wat op den toe te gevolgdten weg niet dan na een zeer lang tijdsverloop zou zijn afgewerkt, wenschte de Minister in vier of vijf jaren tot stand te brengen, opdat de veiligheid van den Staat zoo kort mogelijk van de kansen eener altoos onzekere toekomst afhankelijk blijve. Men staat hier dan ook gezinszins aan den aanvang eener nieuwe reeks van uitgaven voor 's Lands defensie, maar de Minister wil slechts met meer spoed datgene vervolgen en ten einde brengen, wat reeds sedert lang voltooid had moeten en kunnen zijn. Indien hij bij magte was om alles op eens voor te dragen, al bedroegen daarvan de kosten ook de zes millioenen waarvan hij gesproken heeft, hij zou niet aarzelen deswege eene voordragt te doen, zóó doordrongen is hij van het belang en de noodzakelijkheid om eindelijk in het stelsel onzer verdedigingswerken dat verband en dien samenhang te brengen, welke daaraan nog slechts ontbreken om ons Land voor de krachtigste verdediging geschikt te maken. Nederland kan geene andere begeerte hebben dan onzijdig te blijven en in vrede met al zijne naburen; doch om dit te kunnen doen te midden der staatkundige verwickelingen, die zoo spoedig en van zoo nabij kunnen oprispen, moet het ontzag weten in te boezemen door de maatregelen, welke het ter zijner verdediging heeft genomen. Alles hangt af van de

vraag, of men daarover eenstemmig denkt, en aangezien dit laatste nu wel niet te betwijfelen valt, zoo zal het niet moeilijk zijn, zich over eene andere vraag te verstaan, die namelijk, waar het einde der uitgaven voor 's Lands defensie zal wezen.

Door de inwilliging der thans aangevraagde gelden verbindt zich de Vertegenwoordiging volstrekt niet om in de toekomst meerdere sommen voor de dan uit te voeren onderdeelen van het plan van defensie toe te staan. Wel zou de Minister het zeer te betreuren achten, indien het bestuur van Oorlog niet werd in staat gesteld om dat plan geheel te doen afwerken, doch de uitgaven tot voltooiing van onderdeelen, als onder anderen de stellingen van Helder, Texel, Willemstad, Heusden, 's Hertogenbosch, Nijmegen en de Over-Betuwe, zijn altoos hoogst nuttig besteed. Daarmede zou reeds zeer veel gewonnen zijn, al moest dan ook het geheel niet spoedig tot stand komen, want van al deze werken, waaronder ook die behorende waarvoor thans gelden worden aangevraagd, zal wel nimmer het hooge nut door eenig deskundige worden betwist.

De Minister, de hulde op prijs stellende, die men in het Voorloopig Verslag aan zijnen ijver en de helderheid zijner inzichten heeft gelieven te brengen, moet het evenwel betreuren dat eenige twijfel is blijven bestaan, of hij, met opzigt tot onze passieve verdedigingsmiddelen, en dus juist ten aanzien van het onderwerp dat in behandeling is, wel den goeden weg inslaat.

Wat de meening van eenige leden betreft, die het bedenkelijk achten, dat hier te Lande met opzigt tot de passieve verdedigingsmiddelen een weg wordt ingeslagen, lijnrecht tegenovergesteld aan het in België gevolgde stelsel, de Minister vertrouwt dat die leden wel zullen willen erkennen, dat elk land zijn stelsel van verdediging moet inrigten naar de eigenaardigheden van den grond welke verdedigd moet worden, en dat het genoeg is, een blik te slaan op de kaart der beide landen, om tot de overtuiging te geraken, dat Nederland, zoo als het door stroomden en rivieren is doorsneden, een geheel ander defensiestelsel vordert dan België.

Wat den wensch betreft, dat de Kamer meer in de bijzonderheden met het thans aangenomen defensiestelsel en met het oordeel daarover van het Comité van Defensie mogt worden bekend gemaakt, aan dit laatste verlangen is door den voorganger van den tegenwoordigen Minister bereids voldaan, als zijnde door dezen, op den 25sten november 1858, aan de Kamer een volledig overzicht van de voorstellen van het comité medegedeeld.

Het gemeen overleg tusschen de Regering en de Vertegenwoordiging is daardoor, men vertrouwt het, ook in deze zaak allezins bevorderd. Dat gemeen overleg, waartoe de tegenwoordige Minister van Oorlog zeker niet minder dan zijne voorgangers wenschte mede te werken, zal op den duur meer, en vooral een zekerder en bestendiger licht over het onderwerp der Landdefensie verspreiden, dan het oordeel der deskundigen buiten de Kamer. Wilde men daaraan toegeven, er zou een strijd van denkbeelden en meeningen ontstaan, welke, in plaats van telkens terugkeerende moeilijkheden af te snijden, deze integendeel zeer zou vermenigvuldigen en bestendigen.

Wellig is er geene zaak waarin sedert de laatste jaren meer stabiliteit heeft geheerscht dan in de denkbeelden van het Bestuur van Oorlog ten opzichte van 's Lands defensie. De Minister heeft daaromtrent zijne vaste en innige overtuiging. Naar die overtuiging zal hij handelen, zoolang hem daartoe de middelen worden verleend en zijne krachten hem niet begeven. Hij zal dat doen, ook zonder den bijval van sommige deskundigen buiten de Kamer te verwerven. Volkomen eenstemmigheid van aller gevoelen is in deze zaak wel nimmer te verwachten; doch er is iets ergers dan het gemis dier eenstemmigheid, namelijk: zich laten heen en weder slingeren tusschen uiteenlopende meeningen en ten slotte nimmer iets tot stand brengen. Dit euvel wenschte de Minister te ontgaan.

Het vaststellen van het defensiestelsel bij eene wet zou niet alleen volgens de voorstanders van dat denkbeeld moeite kosten, maar het zou niet uitvoerbaar zijn. De Minister, die zulk eene taak op zich zou willen nemen, zou het met de verdediging des Lands niet ernstig meenen en te regt het verwijt op zich laden, dat hij zijn bestaan gedurende de beraadslagingen over zulk een onderwerp slechts in zijn persoonlijk belang zocht te rekken, zonder nog te gewagen van de omstandigheid, dat de dierbaarste belangen van het Vaderland, te midden van de beraadslagingen over zoodanige wet, bedreigd en in de waagschaal gesteld zouden kunnen worden.

Te regt is begrepen, dat de verdedigingswerken, in deze supplettoire aanvraag bedoeld, in geene betrekking hoegenaamd staan met de aan te leggen spoorwegen. De Minister vleit zich, dat men hem op grond dier verklaring wel zal willen verschoonen, om nu reeds in beschouwingen te treden over de belangen der defensie, in verband tot de nadere ontwerpen, welke zoo die wegen, als de doorgraving van Holland op zijn smalst, of het volvoeren van den nieuwen waterweg naar Rotterdam betreffen. Hij is bij die ontwerpen slechts subsidiair betrokken. Ze zijn in de hoofdzaak van het Departement van Binnenlandsche Zaken uitgegaan, en hij kan noch mag de beraadslagingen daarvoor vooruitloopen. Wat de werken aan den Helder aangaat, die blijven altijd noodzakelijk, al wordt ook de doorgraving van Holland op zijn smalst tot stand gebracht. Het groot gewigt der stelling Helder-Texel tot bescherming der oorlogshaven, tot beveiliging der Zuiderzee en van Noordholland, en tot dekking van het noordelijk gedeelte der Amsterdamsche linie, zal wel geen opzettelijk betoog behoeven, evenmin als het onberekenbaar nadeel, dat wij zouden lijden wanneer die positie, onbedacht verlaten, eventueel door den aanvallenden vijand werd bezet.

Indien de defensiewerken, in den toelichtenden staat vermeld, alle wierden tot stand gebracht, dan zouden tot voltooiing van het zuidelijk frontier nog ter daarstelling overblijven: een werk ten oosten der vesting Willemstad op den dijk naar Klundert, een aan den mond der Roodevaart ter bestrijking van den Antwerpschen spoorweg, en twee werken aan de Mark ten zuiden van Zevenbergen, tot dekking der brug in den zuidelijken spoorweg en tot verzekering der inundatie; eindelijk nog eenige voorzieningen betreffende de middelen tot onder-water-zetting langs de Oude Maas. Al die werken zullen eene uitgave vorderen van ongeveer een half millioen; doch aangezien het werk te Numansdorp en de stelling van Willemstad tevens tot de kustdefensie behooren, zoo zal daarmede ook een aanzienlijk onderdeel dier defensie zijn daargesteld.

De taak van den Minister van Oorlog is niet gemakkelijk. Hetgeen hij moet vragen, betreft een toestand van zaken, welken men zich niet gaarne voorstelt; een staat van zaken welke, zoo reedeneer men er over, ja tot het gebied der mogelijkheid behoort, doch misschien niet (volgens velen nimmer) zal geboren worden. Vrij algemeen is men dus gezind om met het doen dier uitgaven nog te wachten. De noodzakelijkheid spreekt niet zoo dadelijk tot de

overtuiging, omdat het gevaar niet zichtbaar is, en van daar dat hetgeen de Minister van Oorlog vraagt steeds aan zoovele bedenkingen onderhevig is. Doch des te meer is hij ook verplicht, om als Minister niet alleen, maar als Nederlander op de gevaren te wijzen welke voor het Land te wachten zijn, wanneer niet alle zorgen worden aangewend om 's Rijks verdedigingsmiddelen in goeden staat te brengen en te houden. De tegenwoordige Minister is met het meest ernstig besef van zijne verplichtingen te dien aanzien opgetreden, en met het vaste voornemen, om hetgeen naar zijne overtuiging geschieden moet, aan de Vertegenwoordiging over te leggen. Uit dat oogpunt wenschte hij dat zijne voorstellen mogen worden beschouwd, waarbij hij nimmer zal over het hoofd zien den gemeedelijken pligt, welke op de Vertegenwoordiging rust, om niet dan met genoegzame kennis van zaken de aangevraagde uitgaven in te willigen. Daaraan zal hij steeds trachten te gemeet te komen en deswege die waarborgen te geven welke aan de zijde der Vertegenwoordiging billijkerwijze verlangd kunnen worden. Uit dat oogpunt moet hij toestemmen, dat zooveel mogelijk de uitgaven, die *ad hoc* worden gevraagd, ook alleen voor die werken behooren te worden aangewend.

Bij de volgende begrotingen zal de Minister de kosten van al de nog daar te stellen verdedigingswerken afzonderlijk uittrekken.

De Minister besef niet alleen de noodzakelijkheid om de passieve verdedigingsmiddelen in goeden staat te brengen, maar is ook zeer doordrongen van het belang der levende strijdkrachten. Hij zal zich dan ook zeer gelukkig achten indien hij tot het spoedig tot stand brengen der wetten op de militia en op de schutterijen zal kunnen medewerken. Beide allereerst onderwerpen ressorteren echter, in de eerste plaats, onder het Departement van Binnenlandse Zaken. Reeds maakte het onderling overleg over de eerste dier wetten (die der militia) onder den voorganger van den tegenwoordigen Minister van Binnenlandse Zaken goeden voortgang, toen deze aftrad. Nu is de Minister van Oorlog daarmede wel gereed, maar het zal geen betoog behoeven dat de Minister van Binnenlandse Zaken zich weder van nieuw aan op de hoogte der zaak zal moeten stellen. Eene gestadige afwisseling van Ministers is aan het tot stand brengen van zoo belangrijke wetten natuurlijk niet gunstig.

Dit is ook met de wet op de inkwartiering het geval. Het ontwerp deswege, bij het Departement van Oorlog te samen gesteld, was door den tegenwoordigen Minister van Oorlog met zijne beide ambtgenooten van Justitie en van Binnenlandse Zaken, die onlangs zijn afgetreden, in die mate afgewerkt, dat het door den Raad van Ministers den Koning aangeboden en van wege Zijne Majesteit aan den Raad van State gereserveerd was geworden. Dat Staatslichaam heeft werkelijk op dit onderwerp geadviseerd, en belangrijke consideraties in het midden gebragt, waarvan door den Minister van Oorlog onmiddellijk kennis is genomen, met overneming dier verbeteringen waarvoor het ontwerp volgens het advies van den Raad van State vatbaar was, en dit verbeterd ontwerp is nu weder door hem onlangs aan de Ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken verzonden, voor wie het ontwerp echter nieuw is en die het derhalve weder in zijn geheel zullen dienen te beoordeelen. De Minister van Oorlog hoopt echter, dat die mededeeling er toe zal leiden om het ontwerp in de volgende Zitting der Staten-Generaal in behandeling te brengen.

Wegens de geruchten omtrent het doen kantonneren van kavalerie ten platten lande in Noordbrabant kan dit worden gezegd, dat het voornemen daaromtrent niet in dien zin heeft bestaan, als in het Voorloopig Verslag schijnt te worden bedoeld. De zaak is eenvoudig deze. De Minister achtte het zeer wenschelijk een der kavalerie-regementen, dat door de heerschende koortsen in een der garnizoenen zeer geleden had, tot herstel, zoo mogelijk, te doen kantonneren; doch bewust van de bezwaren die daaraan in vredetijd zijn verbonden, raadpleegde hij den heer Commissaris des Konings in Noordbrabant; ter beoordeeling in hoeverre die zaak met wederzijdsch goedvinden zou kunnen worden geschikt. De bedenkingen, die zich echter daartegen

hebben voorgedaan, hebben den Minister dadelijk van dit denkbeeld doen afzien. Hier is dus geen inkwartiering gevorderd en ook niet geweigerd, zoodat te dien aanzien niets gebeurd is waardoor het gemis der wet zich dadelijk heeft laten gevoelen. Het belang van de dienst was hier in redenen van gezondheid gelegen en niet in de plaatsing der kavalerie ter bevordering der instructie of van andere oogmerken.

Met opzigt tot de verschillende consideraties welke omtrent het bouwen en herstellen van stallen te Maastricht en Venlo in het midden zijn gebragt, moet, in het algemeen, herinnerd worden dat de tegenwoordige Minister van Oorlog de plaatsing van het 5de regement dragonders in Limburg bij zijne optreding als eene reeds voorgenomen regeling gevonden heeft, waarop ook ten vorigen jare van de zijde der Vertegenwoordiging zeer is aangedrongen. Men legt dienaangaande onder anderen in het Voorloopig Verslag omtrent de zamenlijving der miliciens van het Limburgsch Bondscontingent: „Bij de overweging van dit punt [de verhouding van het Limburgsch contingent tot het Nederlandsch leger] werd door vele leden met nadruk de bedenking in het midden gebragt, dat het Gouvernement in der tijd een groven misslag heeft begaan door het Limburgsch Bondscontingent af te snijden van den bodem die het voeden moet en naar elders over te brengen.” Dit te herstellen is, zoolang de betrekkingen van Limburg tot den Duitschen Bond zullen bestaan, ook daarom wenschelijk, omdat er bij het houden van inspectien over het contingent somtijds bedenkingen zijn gezezen, om die op een ander gebied te doen plaats hebben, dan op het gebied zelf hetwelk tot den Duitschen Bond in betrekking staat.

De vrees dat het 5de regement dragonders, uit hoofde van dié betrekking, alleen, een Duitsch korps en van het Nederlandsche leger vervreemd zou kunnen worden, komt den Minister al zeer weinig gegrond voor. Immers zoolang de wettelijkheid meer kracht en beteekenis heeft dan aan den klank van een woord kan worden toegekend, zoolang ook zal men bezwaarlijk kunnen aannemen dat een regiment, geheel uit Nederlandsche bestanddeelen te samen gesteld en met het Nederlandsche leger in de innigste en aanhoudende betrekking staande, immer van dit leger zal kunnen vervreemden. Dat regiment zal evenzeer een Nederlandsch regiment blijven, als Limburg eene Nederlandsche provincie, in weerwil der betrekkingen van dat gewest tot den Duitschen Bond.

Maar daargelaten de wenschen, welke de Vertegenwoordiging koestert om Limburg van die betrekkingen los te maken, moet de Minister van Oorlog doen opmerken, dat ook dáár, wanneer dit mogt plaats hebben — hetgeen nog van vele omstandigheden afhankelijk is, — het hoogst nuttig zal wezen, een regiment kavalerie in Limburg gevestigd te houden, eenedeels omdat de belangen der defensie vorderen dat het grootste deel onzer ruiters steeds nabij het oostelijk en zuidelijk frontier zij gestationeerd, en ten andere ook wegens de geschikte manoeuvreerterrinen, welke inzonderheid ook Limburg voor dat wapen oplevert.

Thans is reeds een gedeelte van het 5de regement dragonders te Roermond gevestigd, en wanneer nu de overige escadrons te Venlo en te Maastricht worden geplaatst, dan is het geenszins omdat die steden vestingen zijn, maar alleen om het regiment in de drie geschiktste garnizoensplaatsen der provincie te stationeren, en die geschiktheid zou voor Maastricht en Venlo niet verloren gaan, al wierden ook hunne vestingwerken gelaopt.

Het is wenschelijk dat de Regering in hare inzichten omtrent de verdediging des Rijks bij alle mogelijke eventualiteiten zooveel doenlijk gehandhaafd worde bij de bevoegdheid, om deswege zelfstandig te handelen, volgens de beginselen der verantwoordelijkheid, welke daaromtrent op haar geheel, zoo niet uitsluitend, rust. De plaatsing der korpsen en wapens in de garnizoenen of andere standplaatsen is voor het Bestuur van Oorlog eene zeer gewichtige taak, en het spreekt van zelf dat het daaromtrent niet willekeurig of als bij toeval te werk gaat, maar naar een algemeen plan, waarvan Limburg evenmin kan worden uitgezonderd als eenig ander gedeelte van het Rijk.

Met de aangevraagde 80,000 zal overigena geheel

kunnen worden voorzien in de huisvesting van het Limburgsche contingent.

De Minister is erkentelijk voor de wenken tot behoedzaamheid, welke door sommige leden worden gegeven met opzigt tot de maatregelen om de gemeenten van het onderhoud der kazernen te ontheffen. Hij kan de verzekering geven, dat de belangen van 's Rijks schatkist in deze moeilijke zaak evenzeer door hem worden in het oog gehouden als de *billijke* aanspraken der gemeenten. Hij houdt zich met de regeling dier zaak onafgebroken bezig, ten einde die in de welhaast op te maken begroting van zijn departement voor het aanstaande jaar te kunnen opnemen; doch hij is volstrekt buiten staat om nu reeds de uitgaven te schatten, welke daarvoor zullen noodig zijn. Bij de onderhandelingen welke daarover met de onderscheidene gemeentebesturen gevoerd worden; zijn door den Minister opgaven gevraagd van de kosten van onderhoud der gebouwen in den laatsten tijd; doch die opgaven zijn op verre ná nog niet ingekomen, en het bedrag daarvan is dus nog niet, zelfs niet bij benadering of gissing te bepalen. Hij moet dan ook de vrijheid nemen, die opgaven uit te stellen tot bij de begroting van het volgende jaar, als wanneer hij tevens de door hem te dien aanzien gevolgde grondslagen zal kunnen openleggen.

Afschaffing der Slavernij in West-Indië.

Te dezer zake is aan de Tweede Kamer het volgende adres ingediend:

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De ondergeteekende, particulier, wonende te Utrecht, neemt de vrijheid zich nogmaals tot uwe Vergadering te wenden, ter zake van het belangrijk onderwerp, de afschaffing der slavernij in West-Indië.

De ondergeteekende acht het thans, evenmin als bij een vroeger adres (dat 4 december 1856) noodig, om met vele redenen te gewagen van het afschuwelijk stelsel der slavernij en van den Nederlandschen naam oortorende instandhouding er van in Nederlandsche koloniën; of om breedvoerig het wenschelijke harer afschaffing te betoogen. — Uwe Vergadering is van een en ander ten volle overtuigd. Reeds meermaalen en nu weder in het uitgebragt verslag omtrent de wetsvoorstellen der Regering tot afschaffing der slavernij gaf zij daarvan onloochenbare bewijzen. En niet alleen uwe Vergadering maar ook de Regering betuigt haar afkeer van de slavernij en hare begeerte naar afschaffing derzelve, door nu reeds voor de derde keer wetsvoorstellen omtrent deze aangelegenheid bij uwe Vergadering in te dienen.

In aanmerking nemende den afkeer van slavernij en de begeerte naar afschaffing, die zoowel bij de Regering als bij de Volkvertegenwoordiging zich steeds heeft geopenbaard, doet zich onwillekeurig de vraag op: „*Waarom is dan de slavernij in onze W. I. koloniën nog niet afgeschaft?*”

De ondergeteekende meent de beantwoording dier vraag voornamelijk te vinden in de omstandigheid, dat er een zoo uiteenlopend verschil bestaat omtrent de wijze, waarop de afschaffing der slavernij moet plaats hebben, en hij betreurt het dat dit verschil telkens tot uitstel leidt.

De ondergeteekende heeft een betrekkelijken eerbied voor ieders eerlijke overtuiging en wil alzoo gaarne regt laten wedervaren aan hem, die in genoemde eene trapsgewijze emancipatie voorstaan; het verheugt hem echter dat en de Regering en de meerderheid uwer Vergadering overtuigd is, dat volledige en onmiddellijke emancipatie door godsdienst en menselijkheid geboden en door de omstandigheden, waarin Suriname en de W. I. eilanden verkeeren, dringend wordt geëischt.

De ondergeteekende verheugt zich mede, dat de meerderheid uwer Vergadering zich in het voorloopig verslag zoo krachtig heeft uitgesproken, waar zij verneemde, dat de belangen der slaven aan die der meesters eenigermate werden opgeofferd en dat zij zoo ernstig tegen vermomde slavernij heeft gewaarschuwd.

De ondergeteekende betuigt zijne volle sympathie met de beginselen, volgens het voorloopig verslag, door de meerderheid uwer Vergadering beleden; hij

brengt hulde aan den echt emancipatiechen geest die in genoemd verslag heerscht, en hij uitdrukt de wensch, dat uwe Vergadering de door de Regering aangeboden wetsvoorstellen spoedig behandelde en amendere en wijzige in den milden zin dier mededeeling. Is er zoo veel dat de ondergeteekende niet kan hoop op eene spoedige afschaffing der slavernij, vult, echter kan hij niet geheel de vrees onderdrukken, dat de Regering, na kennisneming van het voorloopig verslag, soms genoopt moogt worden — omdat in genoemd verslag hier en daar een afkeurend oordeel harer wetsvoorstellen vrij sterk geprononceerd is — de door haar aan uwe Vergadering ingediende wetsvoorstellen betreffende deze aangelegenheid vóór de bare behandeling in te trekken.

De ondergeteekende zou die vrees niet kunnen aandienen niet in 1858 iets dergelijks ware gebleven, en de intrekking van Regeringwege vóór de bare behandeling zou de ondergeteekende zeer bevreemden, daar aan de gegrondde hoop op eene spoedige afwisseling der smet, die de slavernij op Nederland doet kleven, dan de bodem werd ingelagen, en de billijke verwachting der slaven op hunne emancipatie bij herhaling teleurgesteld.

De ondergeteekende zou dit eene ramp achten, welke gevolgen noodlottig voor de W. I. koloniën en voor Nederland konden zijn: te meer zou hij eene ramp achten, omdat hij verneemt, dat de woordige wetsontwerpen zeer wel tot goede en nodelijke wetten konden worden gemaakt, die wat ongetwijfeld noodig is — amendering en wijziging in milden zin — terwijl de ondergeteekende verneemt, dat de Regering, die zich bijkans de Meester van Toelichting op het ware standpunt plaatst, van de afschaffing der slavernij moet uitgaan, de ontwikkeling in milden zin harer beledene beledene niet alleen niet tegenwerken, maar zelfs zal bevorderen.

De ondergeteekende zal niet in nadere bijzonderheden omtrent begeerde wijzigingen treden, in eene brochure „*Enige opmerkingen*” waarvan hij de eer had uwer Vergadering toe te zenden, heeft hij vrijmoedig zijne gevoelens over het ontwerp van wet ter afschaffing der slavernij in Suriname medegedeeld, en eenige wenken geleverd, maar daarenboven van uwe Vergadering kan niet anders verwacht dan veranderingen in de beringen in milden zin; het nu onlangs uitgebragt voorloopig verslag strekt ten bewijze dat de beledene slaven door uwe Vergadering gekend en twijfel behartigd zullen worden.

De ondergeteekende wendt zich dus alleen tot Vergadering met het eerbiedig doch tevens en dringend verzoek, dat door haar alle de beschikking staande middelen worden aangewend de wetsvoorstellen betreffende de afschaffing der slavernij die prioriteit te verschaffen, welke het lang van het onderwerp vordert.

Moge, bij eene spoedige behandeling, door uwe Vergadering overleg tusschen Regering en Volkvertegenwoordiging weldra eene wet tot stand komen, door aan 50,000 natuurgenooten eene behoudende vrijheid worde verleend: eene wet waarop de des Heeren rusten zal.

Utrecht 2 July 1860. (t Welk doende em... J. WOLBERS.

Gedrukt en uitgegeven bij G. en C. A. van Royen te Rotterdam.